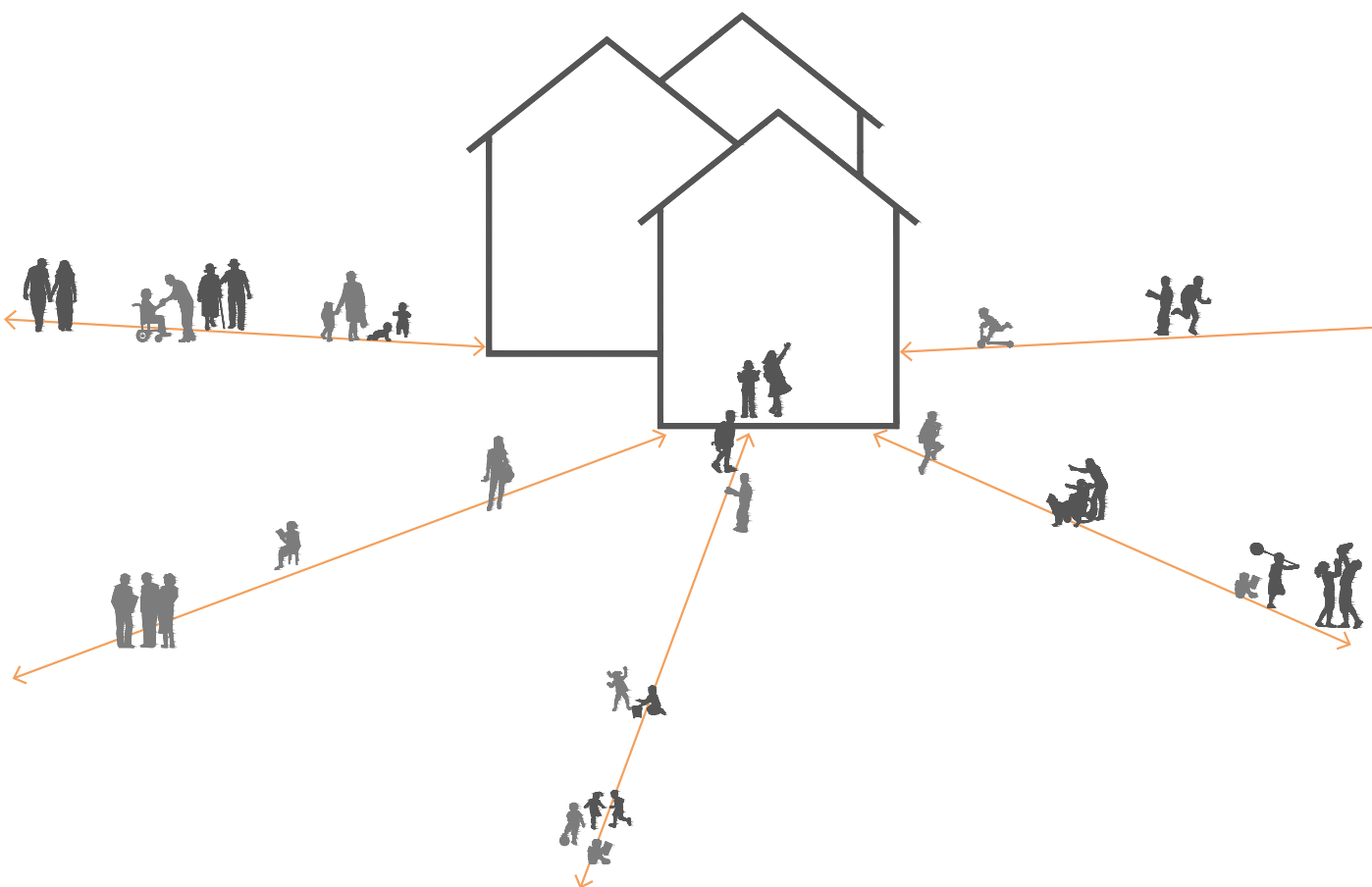

POTENTIELLE TVÆRGÅENDE FUNKTIONSPROGRAMMER FOR BUF-KFF OG SUF-SOF

Eksempler på samtænkning af funktioner
på tværs af kommunale forvaltninger

Udarbejdet af Økonomiforvaltningen (ØKF) i samarbejde med Børn- og Ungdomsforvaltningen (BUF), Kultur- og Fritidsforvaltningen (KFF), Socialforvaltningen (SOF) og Sundheds- og Omsorgsforvaltningen (SUF)

Indholdsfortegnelse

Kapitel 1 - Indledning	3
Baggrund	3
Formål og projektbeskrivelse	3
Projektets organisering	4
Anbefalinger	4
Kapitel 2 - Metode	5
Kapitel 3 - Spor 1: Tværgående funktionsprogrammer mellem Børne- og Ungdomsforvaltningen og Kultur- og Fritidsforvaltningen	7
Baggrund og formål	7
Anbefalinger	8
Incitamentstrukturer	8
Temaer	8
Tema 1: Skolen som kulturelt mødested	10
Tema 2: Unge og kultur/Udskoling og kultur	17
Tema 3: Bevægelse for alle	21
Tema 4: Under åben himmel/Udemiljø	24
Opsummering af spor 1	26
Kapitel 4 - Spor 2: Tværgående funktionsprogrammer mellem Sundheds- og Omsorgsforvaltningen og Socialforvaltningen	27
Baggrund og formål	27
Anbefalinger	28
Incitamentstrukturer	28
Temaer	28
Eksempler - Hvad gør vi i dag og fremtidspotentialer?	29
Afgrænsning og yderligere potentialer	35
Opsummering af spor 2	37
Bilag 1: Skema med eksempler på samlokalisering mellem BUF og KFF	38
Bilag 2: Skema med eksempler på samlokalisering mellem SUF og SOF	43

Kapitel 1 - Indledning

Baggrund

Københavns Kommune skal fortsat bygge kommunale faciliteter for at følge med befolkningsudviklingen. For at imødekomme behovet for ny kapacitet og sikre, at der er plads nok til alle kommunens aktiviteter og tilbud, er det nødvendigt, at Københavns Kommune bruger eksisterende og kommende bygninger og arealer på den mest effektive måde og til gavn for flest mulige.

På den baggrund blev der med Budget 2019 igangsat et arbejde med at sikre mere byggeri for pengene og smartere brug af m². Heri er det et mål, at der er fokus på at skabe gode fysiske rammer for københavnernes hverdag og skabe mødesteder på tværs af brugergrupper. Indeværende rapport om tværgående funktionsprogrammer på tværs af forvaltningsområder indgår som en del af dette arbejde.

Af aftaleteksten fra budget 2019 fremgår det:

”at Økonomiforvaltningen i samarbejde med forvaltningerne skal udarbejde forslag til tværgående funktionsprogrammer, der indeholder forslag til samtænkning af funktioner i både nye og eksisterende byområder. På grundlag af gode eksempler udarbejdes forslag til dobbeltanvendelse, multifunktionelle løsninger og klarlægning af rammevilkår og incitamentsstruktur for at optimere brugen af kommunens m².

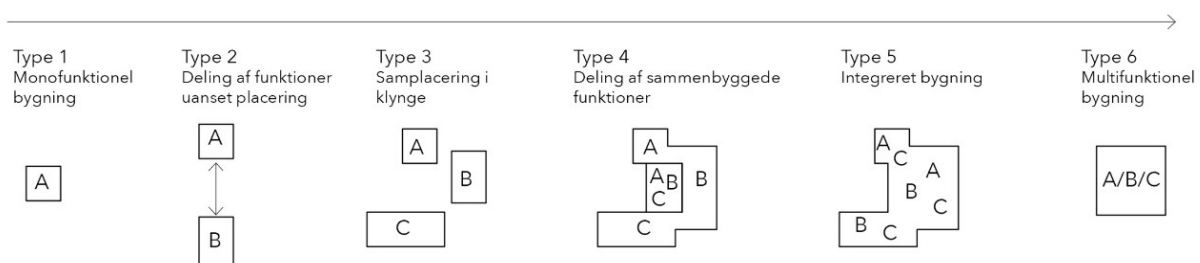
Økonomiudvalget forelægges resultaterne af arbejdet inden sommer 2019 med henblik på, at resultaterne kan indgå i Budget 2020”.

Formål og projektbeskrivelse

Indeværende rapport har til formål at udpege potentialer for tværgående funktionsprogrammer mellem forvaltningsområder. Ved at tænke funktionsprogrammer sammen på tværs af kommunens forvaltninger kan der skabes bedre sammenhæng mellem brugergrupper og en mere effektiv udnyttelse af kommunens kvadratmeter til gavn for flere. På den måde sikres gode forhold for borgere samtidig med at der frigøres plads og midler til andre kommunale funktioner andre steder i byen, således at det stigende kapacitetsbehov i København kan imødekommes.

I praksis betyder det, at kommunens faciliteter i højere grad bliver dobbeltanvendelige fremfor monofunktionelle. De forskellige grader af dobbeltanvendelse fremgår af figur 1 nedenfor.

Figur 1 – Grader af dobbeltanvendelse

I det monofunktionelle byggeri (type 1) har hver bygningen en specifik funktion, og bygningens areal deles ikke med andre brugergrupper, end dem funktionen er tiltænkt.

I det multifunktionelle byggeri (type 6), tilbyder bygningen flere forskellige funktioner, og et areal der kan deles af flere brugergrupper. Formålet med figur 1 er at illustrere den tankegang der ligger bag arbejdet med

at optimere kvadratmeterne og skabe mere synergi blandt brugerne i Københavns Kommune – herunder at forskellige projekter kan samtænkes i højere eller mindre grad.

Plankredsen i Københavns Kommune har peget på, at der er behov for, at gældende funktionsprogrammer revideres, så der i højere grad arbejdes med dobbeltanvendelse og samarbejde på tværs af forvaltningsområder. Indeværende rapport skal bidrage til dette.

Projektets organisering

På baggrund af tidligere erfaringer med samtænkning og deling af arealer mellem forvaltningerne i Københavns Kommune, er rapporten opdelt i to spor.

- Tværgående funktionsprogrammer for Børne- og Ungdomsforvaltningen og Kultur- og Fritidsforvaltningen (Spor 1).
- Tværgående funktionsprogrammer for Sundheds- og Omsorgsforvaltningen og Socialforvaltningen (Spor 2).

Forvaltningerne der indgår i hvert spor er udvalgt på baggrund af ligheder i deres målgruppers behov og efterspørgsel af tilbud og funktioner. I et eventuelt videre arbejde med tværgående funktionsprogrammer kan man med fordel undersøge samlokaliseringspotentialer på tværs af andre forvaltninger.

Hvert spor har haft tilknyttet en styregruppe og en arbejdsgruppe bestående af deltagere fra henholdsvis:

- Spor 1: Økonomiforvaltningen (ØKF), Børne- og Ungdomsforvaltningen (BUF) og Kultur- og Fritidsforvaltningen (KFF)
- Spor 2: Økonomiforvaltningen (ØKF), Sundheds- og Omsorgsforvaltningen (SUF) og Socialforvaltningen (SOF)

Anbefalinger

Hvert spor opsummeres med generelle anbefalinger til tværgående funktionsprogrammer, som er affødt af erfaringer fra de enkelte cases, der belyses i analysen:

- Generelle anbefalinger og potentialer for tværgående funktionsprogrammer mellem Børne- og Ungdomsforvaltningen og Kultur- og Fritidsforvaltningen – se side 24.
- Generelle anbefalinger og potentialer for tværgående funktionsprogrammer mellem Sundheds- og Omsorgsforvaltningen og Socialforvaltningen – se side 35.

Anbefalingerne er opdelt i 7 kategorier, som beskrives på side 5, og som også benyttes til at beskrive de enkelte cases i analysen:

- Møder på tværs af brugergrupper
- Brug henover dagen
- Beboernes hus
- Kvarterets hus
- Udnyttelse af kvadratmeter
- Fagligt potentiale
- Drift og ejerforhold

Kapitel 2 - Metode

For at udpege potentialet for samlokalisering i de to spor, er der i rapporten taget udgangspunkt i en række temaer, der danner rammen om analysen. I hvert tema indgår nuværende eksempler på samlokalisering og forslag til nye muligheder for samlokalisering, som der kan arbejdes videre med, og hvor det vurderes, at der ligger et potentiale. Formålet med eksemplerne er at formidle best-practice og erfaringer.

Eksemplerne er udvalgt, så de repræsenterer eksisterende byggerier såvel som kommende byggerier. På den måde belyser rapporten dels konkrete erfaringer med samlokalisering fra eksisterende byggeri og dels potentialer ifm. kommende projekter. Samlokalisering kan være relevant både ifm. nybyg og renoveringer. For at danne et hurtigt overblik over eksemplerne er de plottet ind i et skema lignende tabel 1. Det udfyldte skema ses i bilag 1 og 2.

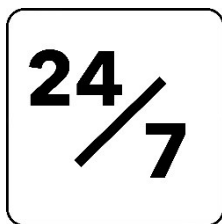
Tabel 1: Eksempelskema

Eksempel	Be- skri- velse	Udnyttelse af m2	Effekt for brugerne	Ejerskab	Kvarters- dimension	Påvirkning af drift
Eksempel 1						
Eksempel 2						
Eksempel 3						

Case-eksemplerne uddybes i de følgende afsnit og formidles bl.a. gennem ikoner:

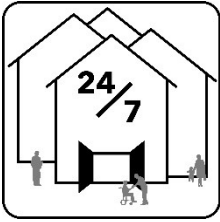
Møder på tværs af brugergrupper: Synergier mellem brugergrupper og værdiskabelse hos brugere mm. (Benyttes kun i BUF/KFF-sporet).

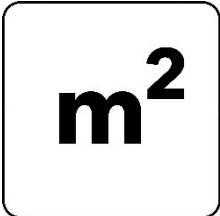
Brug henover dagen: F.eks. trygheds- og aktivitetsniveauet i og omkring bygningen (Benyttes kun i BUF/KFF-sporet).

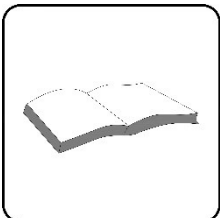
Beboernes hus: Synergier mellem brugergrupper internt i bygningen (Benyttes kun i SUF/SOF-sporet).

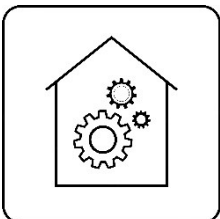
*Kvarterets hus: Synergier mellem brugergrupper internt i bygningen samt eksternt med lokalområdet
(Benyttes kun i SUF/SOF-sporet).*

Udnyttelse af kvadratmeter: Arealer der dobbeltanvendes, optimeres eller spares.

Fagligt potentiale: Øget mulighed for faglig sparring, bedre kvalitet i undervisning mm.

Drift og ejerforhold: F.eks. ansvarsfordeling og påvirkning af driftsmæssige opgaver.

Kapitel 3 - Spor 1: Tværgående funktionsprogrammer mellem Børne- og Ungdomsforvaltningen og Kultur- og Fritidsforvaltningen

Baggrund og formål

I takt med at København udvikler sig skal der etableres børne- og ungdoms- samt kultur- og fritidsfaciliteter i nye byområder. I den eksisterende by skal byen fortættes og faciliteterne udnyttes til flere funktioner henover døgnet og året rundt. Skolerne er i dag allerede et godt eksempel på, hvordan kommunen udnytter kvadratmeterne på tværs af brugergrupper. Når skolebørnene tager hjem, rykker foreninger og aftenskoler ind på skolerne. Der er dog flere muligheder for at åbne skolerne endnu mere op og gøre kultur- og fritidsfaciliteterne tilgængelige og brugbare for skolebørn og for børn og unge efter skoletid.

Synergipotentialer er vigtige i en tid, hvor der er et stort pres på kapaciteten og skal bygges mange nye skoler, daginstitutioner og kultur- og fritidsfaciliteter. De nye institutioner skal bruges bedst muligt og komme flest muligt til gavn. Derfor er det ligeledes vigtigt at undersøge mulighederne for at udvide den række af tilvalg, som der i dag kan vælges imellem, når der bygges nye skoler, daginstitutioner, idrætshaller mm.

Ved at tænke på tværs af forvaltninger og arbejde med synergipotentialer er det muligt at opnå faglige og pædagogiske gevinster. Medarbejderne fra de forskellige forvaltningsområder kan dele viden med hinanden og udvide deres kompetencer. Koblingen mellem skole- og daginstitutionsbørn samt kulturbrugere kan skabe værdi for begge målgrupper. Børnene får nemmere adgang til kultur- og fritidsfaciliteter og lærer at tage hensyn og forstå andre målgrupper. Kultur- og fritidsbrugere får adgang til nogle ekstra faciliteter, og lokalbefolkningen får øget tilknytningen til skolerne og daginstitutionerne i lokalområdet. Samtænkning på tværs kan dermed bidrage til at gøre børnene til bedre kulturbrugere og sikre det gode og hele børneliv. Deling af arealer kan også skabe potentiale for at reducere det samlede antal kvadratmeter og dermed bygge mere effektivt.

Børne- og Ungdomsforvaltningen og Kultur- og Fritidsforvaltningen har nogle oplagte snitflader i deres tilbud, og der er gode muligheder for at sammenkoble brugergrupperne fra de to forvaltninger. Derfor er forvaltningerne valgt som ét spor i arbejdet med tværgående funktionsprogrammer. Børne- og Ungdomsforvaltningen og Kultur- og Fritidsforvaltningen kan tilbyde hinanden funktioner, som ved hjælp af samlokalisering og dobbeltanvendelse kan komme flere brugere til gavn. F.eks. er der på skolen potentiale for at dele:

- Indgangspartier
- EAT-lounge/Køkken/Kantine/spiseområde
- Pædagogisk læringscenter
- Gymnastiksal
- Omklædningsrum/depot/lager
- Værksteder/faglokaler
- Klasselokaler/mødelokaler
- Udearealer – herunder skolegårde og legepladser

Derudover er der potentiale for at dele en række kultur- og fritidsfaciliteter som f.eks.:

- Biblioteker
- Kulturhuse
- Idrætshaller
- Svømmehaller
- Udearealer – herunder udendørs idrætsfaciliteter

Det overordnede formål med denne analyse er at finde synergipotentialer der kan skabe:

- Faglig merværdi
- Mødesteder på tværs af brugergrupper
- Øget brug af m² henover dagen
- Optimering, dobbeltanvendelse og besparelse af kvadratmeter

Anbefalinger

Analysen af potentialer for tværgående funktionsprogrammer mellem Børne- og Ungdomsforvaltningen og Kultur- og Fritidsforvaltningen opsummeres med en række generelle anbefalinger. Anbefalingerne kategoriseres ud fra ikonerne på side 5-6. Se anbefalingerne på side 24.

Incitamentstrukturer

For at skabe gode løsninger for samtænkning af funktioner på tværs af Børne- og Ungdomsforvaltningen og Kultur- og Fritidsforvaltningen er det vigtigt at sikre en god incitamentsstruktur. F.eks. er det en forudsætning at løse de driftsmæssige forhold og forhold relateret til ejerskab. Der skal være klare samarbejdsaftaler om, hvem der håndterer hvilke driftsopgaver, og hvem der har ejerskab over hvilke dele af bygningen. I nogle tilfælde vil det være hensigtsmæssigt at etablere en kompensationsordning mellem låner og udlåner, således at incitamenterne for at dele arealer på tværs af forvaltningsområder opretholdes.

Ideelt set bør der tænkes i ét fælles hus med klare rammer for drift og ledelse. Det kan kræve en kulturforandring, hvor der i højere grad tænkes helhedsorienteret - og hvor de enkelte tilbud tænkes som én samlet enhed på tværs af forvaltningsområder.

Incitamentstrukturen kan styrkes ved, at der i de årlige budgetforhandlinger i højere grad prioriteres budgetønsker, der indeholder mulighed for smartere brug af de kommunale kvadratmeter ved f.eks. dobbeltanvendelse af arealer ved samtænkning mellem flere forvaltningsområder. På den måde styrkes forvaltningernes incitament til i højere grad at samarbejde og indtænke dobbeltanvendelse i kommende anlægsprojekter.

Temaer

Der er identificeret følgende fire temaer indenfor samtænkningen af tilbud mellem Børne- og Ungdomsforvaltningen og Kultur- og Fritidsforvaltningen:

- *Skolen som kulturelt mødested*
- *Unge og kultur/udskoling og kultur*
- *Bevægelse for alle*
- *Under åben himmel/udemiljø*

Temaerne er udvalgt fordi de har potentiale for at skabe synergier på tværs af brugergrupper og optimering af kvadratmeter. Under hvert tema er der identificeret nogle eksempler på eksisterende eller kommende byggeri i både Københavns Kommune og andre kommuner, hvor der tænkes på tværs af Børne- og Ungdomsforvaltningen og Kultur og Fritidsforvaltningen. Hvert eksempel uddybes i følgende afsnit. For overblik over alle eksemplerne se bilag 1.

Der findes der også synergipotentialer mellem andre forvaltninger – f.eks. mellem Kultur- og Fritidsforvaltningen og Beskæftigelses- og Integrationsforvaltningen, der samarbejder om støttet beskæftigelse i Valby Idrætspark. Derudover arbejdes der f.eks. med samlokalisering af idrætshal og plejehjem i forbindelse med helhedsplanen for Bystævneparken. Der bør tages højde for, at ikke alle brugergrupper nødvendigvis passer lige godt sammen. F.eks. kan det være nødvendigt at tage højde for støjgener, når daginstitutioner deler arealer med plejehjem.

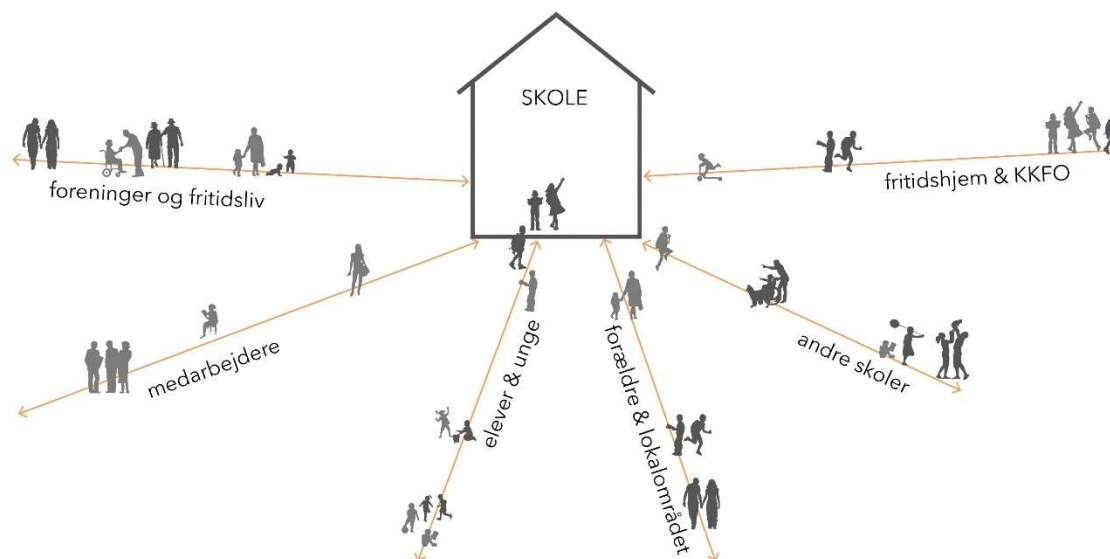
Tema 1: Skolen som kulturelt mødested

Skolen som kulturelt mødested handler om at samle nogle udvalgte funktioner på eller i tilknytning til skolen på en måde, så det skaber værdi for skoleeleverne såvel som for andre brugere. Det kan f.eks. ske ved, at man flytter kultur- og fritidsaktiviteter ind på skolen og på den måde skaber et mødested for forskellige brugergrupper og sikre en bedre udnyttelse af kvadratmeterne i flere af døgnets timer. I dag bliver skolerne allerede i et vist omfang brugt af foreninger. Folkeoplysningsloven siger at skolerne skal være tilgængelige efter skoletid. Ved at skabe et kulturelt mødested på og omkring skolen får børnene bedre adgang til kultur- og fritidsaktiviteter og en mere naturlig tilknytning til foreningslivet.

Der er dog potentiale for at gøre skolen mere tilgængelig. Bl.a. ved at indrette skolebyggerierne så de i endnu højere grad henvender sig mod fritidsbrugerne, så begge grupper oplever ejerskab til stedet. Det kan for eksempel ske ved i højere grad at åbne skolebyggerier op for offentligheden, så borgere fra lokalområdet kan booke lokaler på egen hånd eller i mindre grupper, ligesom på mange idrætsanlæg.

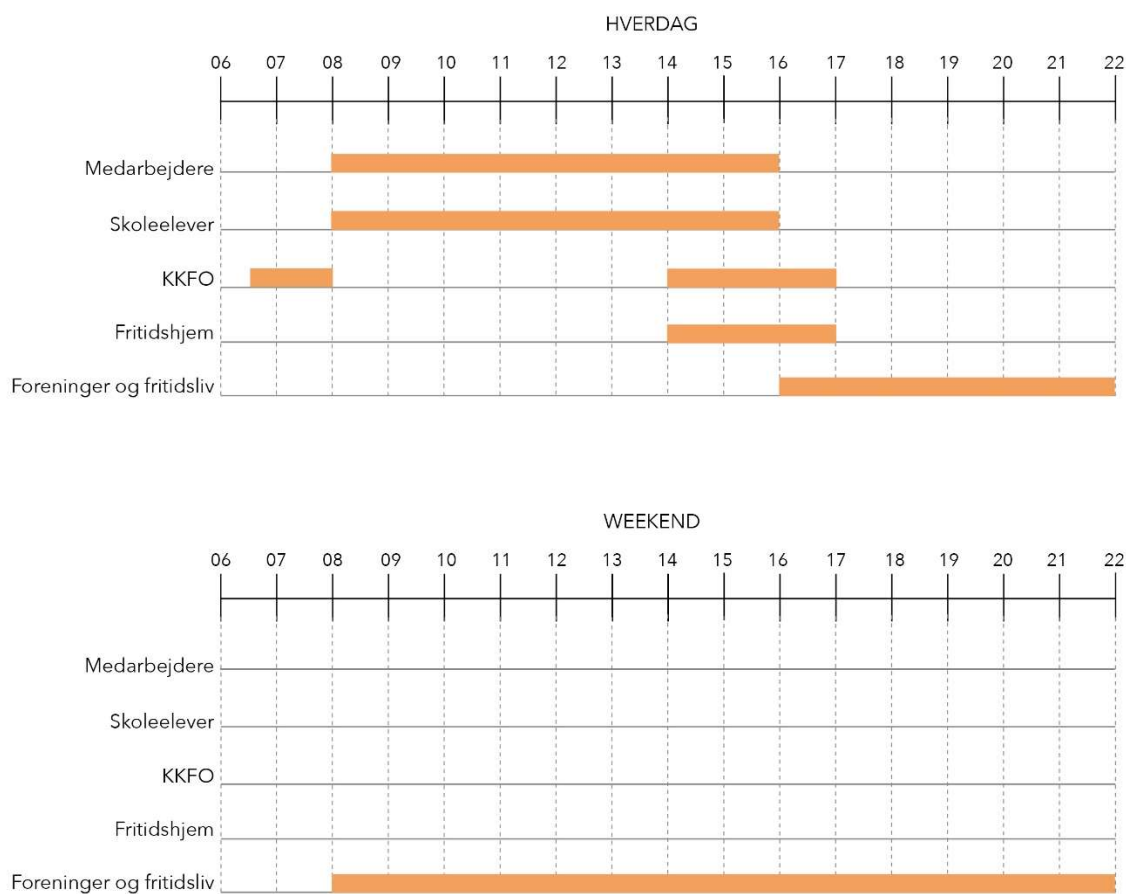
Skolen som kulturelt mødested handler ikke om at få så mange mennesker som muligt ind på skolen. Det handler om at åbne de arealer op, som alligevel står tomme udenfor normal skoletid og tilføje noget ekstra til skolen, som børnene også kan få gavn af. Figur 2 illustrerer de forskellige målgrupper, der kan få glæde af skolen på forskellige tidspunkter. De dobbelte pile viser, at skolen og brugerne tilføjer værdi til hinanden.

Figur 2: Brugergrupper der kan mødes på skolen

Potentialet for at åbne skolen op skyldes blandt andet, at de forskellige brugergrupper benytter skolen på forskellige tidspunkter. Dette illustreres i figur 3, som viser, hvornår skolens faciliteter kan anvendes af hvem. Den viser ikke om faciliteterne reelt bliver brugt, men hvornår de enkelte målgrupper råder over kvadratmeterne.

Figur 3: Skolens brug henover dagen

I dag bruges KKFO’ens lokaler om morgenen og om eftermiddagen – før og efter skoletid - men står tomme i skoletiden (ca. kl. 8-14), hvor lokalerne med fordel kunne bruges af skolen til f.eks. gruppearbejde eller lignende i indskoling. Efter kl. 16 rykker foreningslivet ind på skolen, hvor lokalerne ellers ville stå tomme.

Der foregår på nuværende tidspunkt et arbejde om opdatering af samarbejdsaftalen mellem Børne- og Ungdomsforvaltningen og Kultur- og Fritidsforvaltningen, hvori principper for deling af arealer ved anlæg af nye skoler fremgår.

Eksempler - Hvad gør vi i dag?

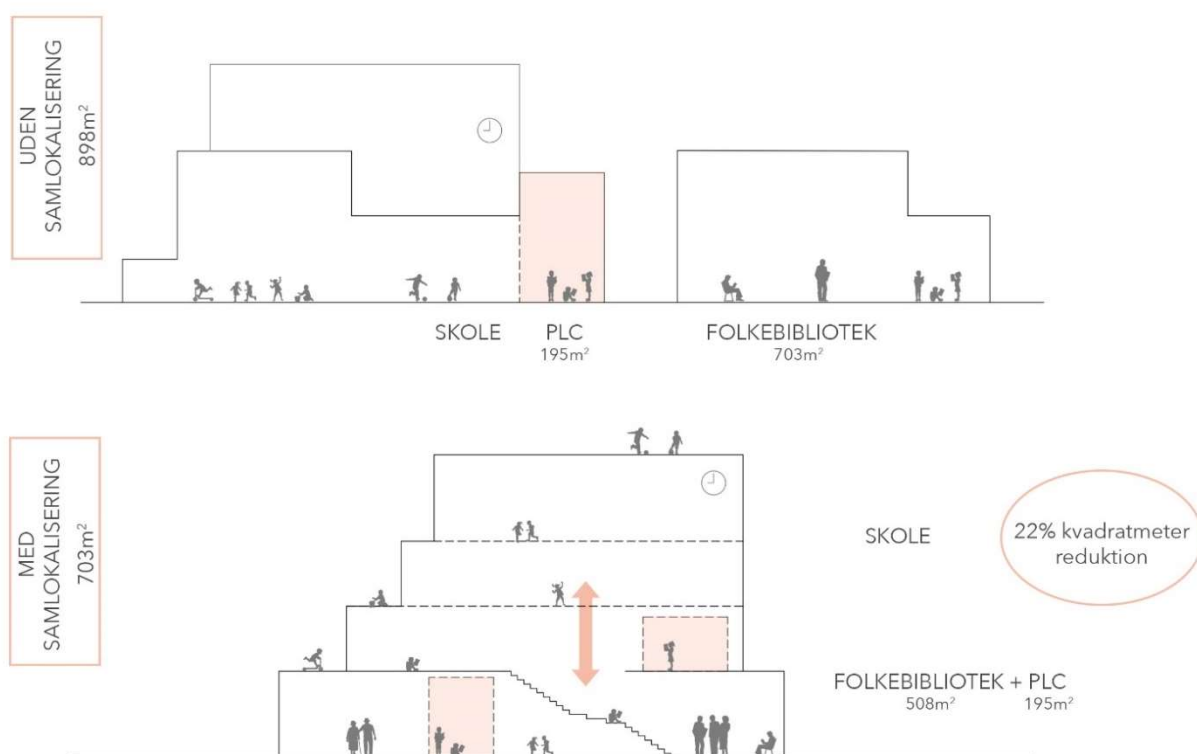
Kultur- og Læringscentre

Kultur- og Læringscentret er en samtænkning af folkeskolens Pædagogiske Læringscenter (PLC) og folkebiblioteket. Visionen med samlokaliseringen er at styrke skolen som lokalt samlingspunkt for skolebørn, forældre og borgere. Kultur- og Læringscenteret understøtter elevernes kreativitet, almene dannelse og læringsparathed. Samarbejdet i centret gør det også muligt at præsentere kultur- og fritidstilbud for de børn, der ikke normalt møder kultur- og fritidslivet. Kultur- og Læringscenteret skaber sammenhæng mellem skole og fritid og mellem generationer samt udgør et lokalt kulturelt samlingssted både i dag- og aftentimerne.

Endelig fremmer etablering af Kultur- og Læringscentre en mere effektiv udnyttelse af kommunens bygninger, samt anlægs- og driftsudgifter.

Børne- og Ungdomsudvalget og Kultur- og Fritidsudvalget behandlede d. 13. marts 2019 en fælles indstilling om Funktionsprogram for Kultur- og Læringscentre. Begge udvalg godkendte, at Funktionsprogram for Kultur- og Læringscentre vedtages som et tilvalgsscenario til Børne- og Ungdomsforvaltningens Funktionsprogram for skoler og KKFO/FH. Derudover godkendte udvalgene, at der anvises finansiering til driftsudgifter forbundet med det enkelte anlægsscenario, når der træffes beslutning om anlægsbevilling - og at der på baggrund af de afsatte midler indgås specifik driftsaftale. Kultur- og Fritidsudvalget bemærkede at godkendelsen forudsætter, at udvalget inddrages tidligt i hver enkelt konkret sag om samlokalisering af folkebiblioteker med skoler.

Figur 4: Bedre udnyttelse af m² i et kultur- og læringscenter

Ovenstående figur illustrerer potentialet for reducere af det samlede antal kvadratmeter, når man bygger kultur- og læringscentre i stedet for folkebibliotek og PLC hver for sig. I eksemplet er der taget udgangspunkt i en tresporet skole, hvor et tilhørende PLC er beregnet til 195 m². Ud fra dette eksempel er det muligt at reducere kvadraterne med ca. 22%, når man samlokalisere. Synergipotential for et Kultur- og Læringscenter eksemplificeres ved:

- Case 1: Ørestad Bibliotek og Skole (se side 13)

Børne- og Ungdomsforvaltningen og Kultur- og Fritidsforvaltningen har i samarbejde udarbejdet en film, hvor personalet fra Ørestad Bibliotek deler deres erfaringer, og fortæller om fordele, udfordringer og vigtige opmærksomhedspunkter ifm. at kombinere folkebibliotek og PLC. Filmen kan ses [her](#).

Skole og kulturcenter

I Københavns Kommune udnyttes fordelene i at samlokalisere skoler og kulturcentre. Det skaber et lokalt kulturelt mødested, som bliver brugt døgnet rundt.

Skolens faglokaler kan indgå i kulturcentrets aktiviteter efter skoletid. Et eksempel herpå er:

- Case 2: Kulturcenter Kildevæld (se side 14)

Et andet eksempel på koblingen mellem skole og kultur- og fritidslivet er Ellebjergskole, hvor eleverne undervises gratis af foreninger i regi af konceptet åben skole.

Fremtidspotentiale

Selvom der eksisterer gode eksempler på samlokalisering af funktioner på tværs af Børne- og Ungdomsforvaltningen og Kultur- og Fritidsforvaltningen, er der stadig potentiale for at tænke på tværs af andre funktioner. Det kunne eksempelvis være følgende:

Madskoler og folkekøkken

De fleste steder i dag er madskolerne lukkede for borgere udefra. Det betyder at madskolerne og de tilhørende køkken- og spisefaciliteter ofte står tomme sent om eftermiddagen og om aftenen. Der er et potentiale for at bruge kvadratmeterne smartere, hvis man åbner dem op for borgere udefra. På den måde kunne der f.eks. etableres folkekøkkener, hvor områdets beboere kan komme og spise aftensmad, og hvor forskellige brugere kan mødes på tværs af alder og interesser. Samtidig vil det understøtte liv og tryghed i og omkring skolen og lokalområdet. Lykkebo Skole i Valby er et eksempel på, at lokalsamfundet anvender en skole til folkekøkken om aftenen. De frivillige bag initiativet afholder første arrangeret i skolens aula i april 2019.

Ideen med at åbne madskolen op for brugere udefra kræver nogle driftsmæssige tilpasninger. Da det på grund af hygiejnekrav mm. ikke er muligt at lukke borgere ind i selve køkkenet, vil det være nødvendigt med flere ansvarlige driftsherrer for køkkenet. En åben madskole vil også kræve en merudgift ifm. etablering, da det kræver ekstra kapacitet som f.eks. ekstra køleskabe og lignende.

Åbne værksteder

I dag er Københavns Kommunes værkstedsfaciliteter, der er åbne for borgerne, primært placeret på kommunens biblioteker og kulturhuse. Der er stor efterspørgsel efter faciliteterne blandt borgerne, og der er lange ventelister til flere af værkstederne. For eksempel havde Vesterbro Bibliotek og Kulturhus i december 2018 omkring 350 brugere tilknyttet keramikværkstedet og 1400 brugere på venteliste. Udfordringen med at imødekomme efterspørgslen på værkstedsfaciliteter i Københavns Kommune blev bl.a. drøftet i Kultur- og Fritidsudvalget d. 20. december 2018 i forbindelse med behandlingen af spørgsmålet om bevaringen af keramikværkstedet i Valby Kulturhus.

Borgernes efterspørgsel kan bl.a. efterkommes ved at åbne op for brugen af værkstedsfaciliteter på kommunens eksisterende folkeskoler og etablere fælles værksteder på nye folkeskoler. Et sådant tiltag vil også kunne sprede brugen af faciliteterne ud på flere af døgnet timer og skabe et kreativt samlingssted på skolerne. Kultur- og Fritidsforvaltningen er i en løbende dialog med Børne- og Ungdomsforvaltningen om mulighederne for brug af eksisterende værksteder på folkeskoler og etablering af fælles værksteder på nye folkeskoler.

Opsummering

For en samlet opsummering for hele sporet henvises til afsnittet Opsummering på spor 1 på side 24, hvor de samlede synergipotentialer og udfordringer omhandlende samtænkning af funktioner mellem Børne- og Ungdomsforvaltningen og Kultur- og Fritidsforvaltningen fremgår. Af opsummeringen fremgår bl.a. gevinster og opmærksomhedspunkter i forhold til værdiskabelse for brugerne, de faglige forhold, øget brug af kvadratmeterne hen over dagen, bedre udnyttelse af kvadratmeterne (herunder dobbeltanvendelse) og forhold relateret til drift og ejerskab.

CASE 1: ØRESTAD BIBLIOTEK & SKOLE (Ibrugtaget i 2012)

Samtænkning af Folkebibliotek og Pædagogisk Læringscenter (PLC)

BESKRIVELSE

Samlokaliseret bibliotek og skole. Biblioteksareal ligger i stueetagen og på første sal, og skolen bor i etagerne ovenover.

Biblioteksareal er et Kultur- og Læringscenter, dvs. et kombineret folkebibliotek og pædagogisk læringscenter (PLC). Der er ansat en PLC-medarbejder, som fungerer som bindeled mellem biblioteket og skolen.

Desuden tilbyder biblioteket funktioner (fx kino og hack-lab), som bruges af både skolen, borgere og foreninger.

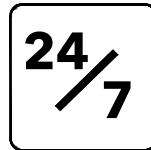
FAKTABOKS: KULTUR OG LÆRINGSCENTER

Børne- og Ungdomsudvalget og Kultur- og Fritidsudvalget godkendte d. 13. marts 2019 en fælles indstilling om Funktionsprogram for Kultur- og Læringscentre.

LÆRINGER

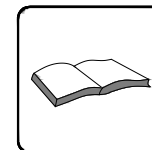
- Mødested for borgere og fritidsbrugere
- Børnene mødes om eftermiddagen og opholder sig også i biblioteket, når forældrene henter dem. Forældre bruger også biblioteket.

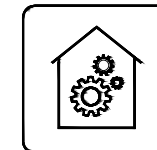
- Mange elever bruger også biblioteket i weekenderne med deres familie og venner.
- Mange aktiviteter i samme bygning.
- Lokalerne bliver benyttet i flere af døgnetimer pga. børnenes tætte tilknytning, som smitter af på familien.

- Både skole og bibliotek låner lokaler hos hinanden (dobbeltanvendelse).
- Reduktion af m²: 22% mindre areal ift. at bygge PLC og folkebibliotek hver for sig.
- Rummene er fleksibelt indrettet - f.eks. med møbler på hjul.

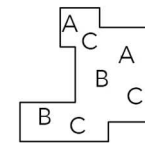
- Skolebørnene får en tættere tilknytning til biblioteket og skolepersonalet samt bibliotekspersonalet kan støtte og sparre med hinanden.
- Bibliotekets fagpersonale kan understøtte PLC's fagpersonale gennem blandt andet indkøb og vejledning (faglig sparring).
- Børnene vænner sig til at bruge et bibliotek og bliver gode kulturbrugere på den lange bane.

- Det er essentielt at alle parter er indstillet på at samarbejde om et fælles mål, og at der fra start er helt klare aftaler for drift, vedligehold og ansvarsområder.
- Personalet efterspørger et aflukket lokale i biblioteket til aktiviteter, der kræver ro.
- Skolen ejer bygningen og biblioteket betaler en leje for at bruge den.

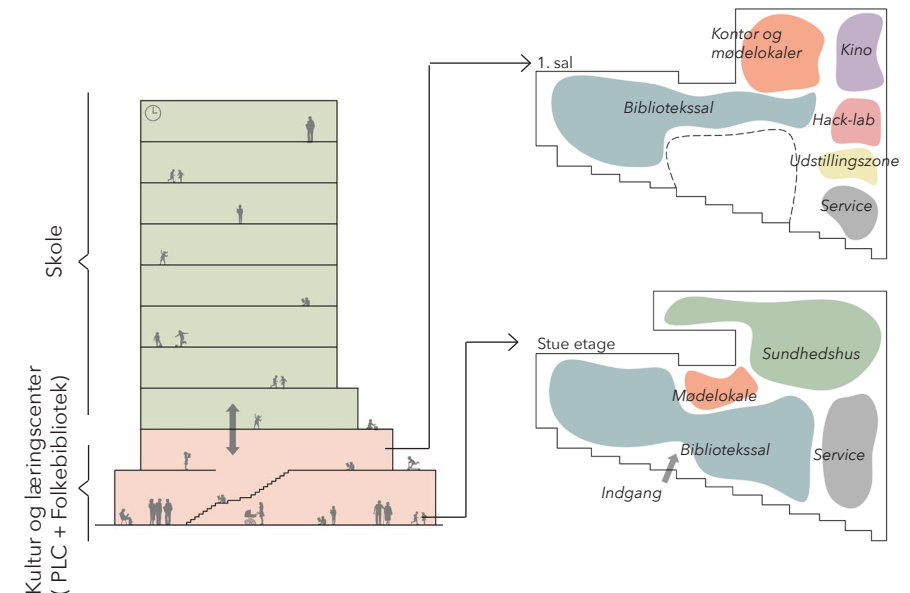
For interview med personale på Ørestad Bibliotek og Skole klik [her](#)

GRAD AF DOBBELTANVENDELSE

Type 5 - Integreret bygning

Folkebiblioteket og Pædagogisk Læringscenter (PLC) er sambyggede og deler biblioteksareal (stueetage og 1. sal).

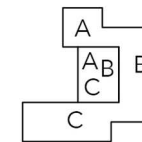

CASE 2: KULTURCENTER KILDEVÆLD (Forventet ibrugtagning august 2019)

Samtænkning af Kulturcenter og Skole

GRAD AF DOBBELTANVENDELSE

Type 4 - Deling af sammenbyggede funktioner

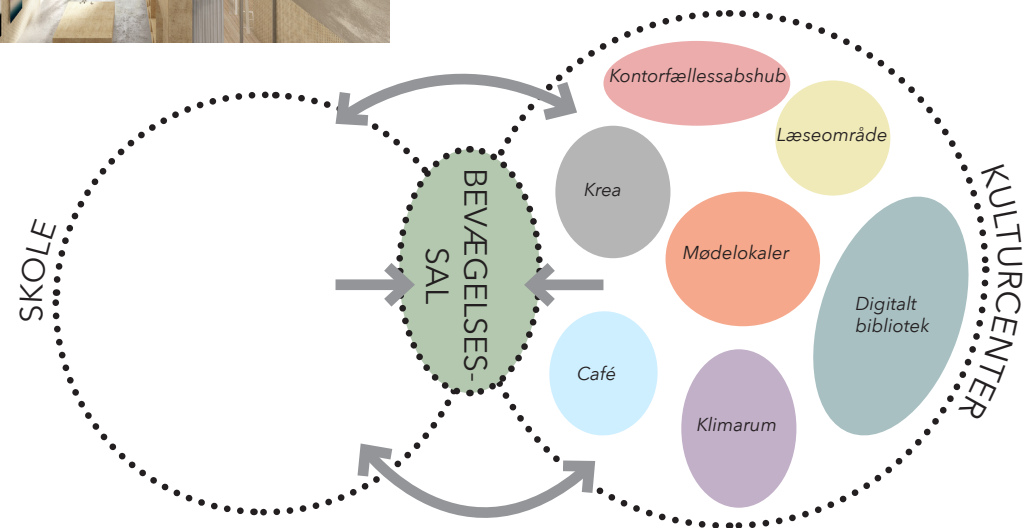
Skolen og kulturcenteret er sambyggede og deler bevægelsessal.

BESKRIVELSE

Det nye kulturcenter er bygget sammen med Kildevældsskolen med adgang imellem de to dele. Kulturcenteret indeholder café, klimarum (orangeri), digitalt bibliotek, stille/læseområde, mødelokale, arbejdsrum til kreative udfoldelser, en kontorfællesskabshub for iværksættere, der arbejder med klima/bæredygtighed/natur/kultur og en bevægelsessal, der deles med skolen.

Indtil videre er der kun lagt op til at der skal være 100 % dobbeltanvendelse af bevægelsessalen, men der er stort potentiale for at skolen og kulturcenteret kommer til at dele mange flere funktioner i fremtiden.

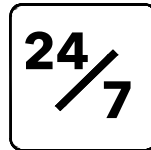
Der er tale om en forandringsproces, hvor skole og kulturcenter har mulighed for at dele funktioner på tværs. Der er dog ikke på nuværende tidspunkt indgået aftale om fælles drift og fælles ledelse af det samlet tilbud.

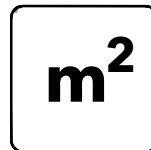
LÆRINGER

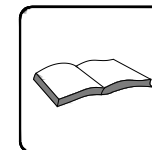
- Mødested for børn, voksne og fritidsbrugere.
- Potentiale for at skolebørnenes familier får en tilknytning til kulturcenteret.

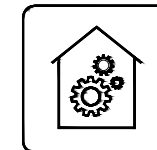
- Fælles brug af bevægelsessal. Skolen bruger den i dagtimerne og kulturcenteret i aften timerne.
- Mere liv og tryghed ved og omkring skolen.
- Det blev undersøgt, hvorvidt man kunne skabe flere synergier bl.a. omkring mad til skole og café, det viste sig dog i første omgang ikke muligt.

- Optimeret brug af m², da flere institutioner benytter samme område.
- Nogle af skolens arealer er blevet inddraget til kulturcenteret.
- Dobbeltanvendelse: Skole og kulturcenter dobbeltanvender bevægelsessalen og der er potentiale for ydeligere deling af funktioner.

- Kulturcenteret skal forstærke sammenhængskraften i lokalområdet og skabe rammen om et styrket kultur- og fritidstilbud.
- Kulturcenteret vil få fokus på aktiviteter omkring kultur, bevægelse og natur og samskabelsesaktiviteter mellem borgerne i kvarteret og skolen.
- Større mulighed for på længere sigt at samarbejde om arrangementer.
- Potentiale for skolebørn bliver bedre kulturbrugere.

- BUF driver skolen og KFF driver Kulturcenteret.
- Negativ effekt: Der er endnu ikke lavet en samarbejdsaftale omkring driften.

Tema 2: Unge og kultur/Udskoling og kultur

Unge og kultur handler om at skabe et miljø, hvor unge kan mødes med kulturen som samlingspunkt. Ved at samlokalisere ungdomstilbud, såsom 10. klasse og ungdomsklubber, med kultur- og fritidstilbud, såsom biblioteker og kulturhuse, kan der skabes mødesteder for de unge, samtidig med at deres tilknytning til kulturen øges. Ved at skabe kulturelle samlingspunkter for unge, kan brugere med forskellige baggrunde og interesser mødes. Derudover kan der skabes potentiale for at udsatte unge får mulighed for at blive inkluderet i kulturelle fællesskaber.

Eksempler - Hvad gør vi i dag?

10. klasse og bibliotek/kulturhus

10. klasser i Københavns Kommune er bydækkende tilbud, hvilket giver flere muligheder ift. samlokalisering. Et eksempel herpå er:

- Case 3: Vesterbro Kulturhus og Bibliotek (se side 17)

Ifølge eksemplet med samlokalisering af 10. klasse og Bibliotek/kulturhus er det væsentligt at påpege, at der ikke findes særlig mange 10. klasser i Københavns Kommune, og at synergipotentialer derfor er lavt. Erfaringerne fra Vesterbro Kulturhus og Bibliotek vurderes dog væsentlige, da de kan overføres til andre eksempler.

Økonomiforvaltningen, Børne- og Ungdomsforvaltningen og Kultur- og fritidsforvaltningen har i samarbejde udarbejdet en film, hvor Lars Becher (leder af Vesterbro Bibliotek og Kulturhus) og Gunver Moll Biering (Områdeleder af 10. klasse) deler deres erfaringer, og fortæller om fordele, udfordringer og vigtige opmærksomhedspunkter samt anbefalinger i forbindelse med at kombinere 10. klasse og bibliotek/kulturhus. Derudover kommer de med generelle anbefalinger til samtænkning af flere målgrupper, som kan bruges i andre kommende projekter i Københavns Kommune, hvor to tilbud på tværs af forvaltninger sammentænkes. Filmen kan ses [her](#).

Ungdomscenter, gymnasium og skole

Det er muligt at skabe gode synergier på tværs af brugergrupper ved at kombinere kommunale og ikke kommunale projekter. Det kan f.eks. foregå ved at man styrker samarbejdet mellem skoler, frivillige, private aktører og foreninger, der arbejder med børn og unge. Et eksempel herpå er:

- Case 4: Fryshuset i Stockholm (se side 18)

Fryshuset er et stort ungdomscenter, der ligger i Stockholm. Det er opstartet, som en privat organisation, men samarbejder med den offentlige sektor på en række områder.

Fryshuset har udarbejdet en video om ungdomscenterets koncept og faciliteter. Se den [her](#).

Fremtidspotentiale

Ungdomsklubber og foreninger

Der er et potentiale for at sammentænke ungdomsklubber med foreningslivet eller andre funktioner i Københavns Kommune, såsom f.eks. Skøjtehal. Dette kan med fordel især indtænkes i forbindelse med programmeringen af nye byområder og byudviklingsområder.

Samarbejde mellem kommunen og gymnasier/erhvervsskoler

Øget samarbejde mellem kommunen og gymnasier/erhvervsskoler kan skabe nye synergipotentialer. F.eks. kan samtænkning af 10. klasse og gymnasie, skabe en bedre sammenhæng mellem de to institutioner, og

øge 10. klasselevernes tilknytning til ungdomsuddannelsen, og dermed gøre en eventuel overgang fra folkeskole til ungdomsuddannelse nemmere. I den forbindelse kan Fryshuset også bruges som inspiration, da udskoling og gymnasium er samplaceret og drager fordel af hinandens faciliteter ved at skabe et ungdomsmiljø på tværs af undervisning og fritidsaktiviteter (se mere på side 18).

Opsummering

For en samlet opsummering for hele sporet henvises til afsnittet Opsummering af spor 1 på side 24, hvor de samlede synergipotentialer og udfordringer omhandlende samtænkning af funktioner mellem Børne- og Ungdomsforvaltningen og Kultur- og Fritidsforvaltningen fremgår. Af opsummeringen fremgår bl.a. gevinster og opmærksomhedspunkter i forhold til værdiskabelse for brugerne, de faglige forhold, øget brug af kvadratmeterne hen over dagen, bedre udnyttelse af kvadratmeterne (herunder dobbeltanvendelse) og forhold relateret til drift og ejerskab.

CASE 3: VESTERBRO BIBLIOTEK & KULTURHUS (Ibrugtaget i sommeren 2018)

Samtænkning af 10. Klasse og Bibliotek & Kulturhus

BESKRIVELSE

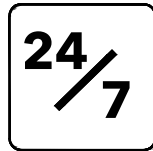
10. klassercenter Vest flyttede fra Vesterbro Ny Skole til Vesterbro Bibliotek og Kulturhus i sommeren 2018.

Baggrunden for samlokaliseringen var et behov for nye skolespor på Vesterbro, og at 10. klasse på Vesterbro Ny Skole derfor var nødt til at afgive deres lokaler. Samtidig havde Vesterbro Bibliotek og Kulturhus ledig kapacitet i dagtimerne, hvor den gennemsnitlige belægningsprocent var lav. Dette dannede baggrundstæppe for at samtænke de to funktioner til et dynamisk biblioteks-, kultur- og ungemiljø.

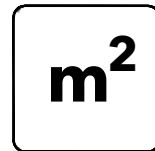
LÆRINGER

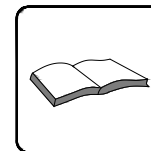
- Mødested for unge i 10. klasse, borgere og fritidsbrugere.
- Negativ effekt: Samlokalisering har betydet at nogle brugergrupper er flyttet ud (Settlementet Børn og Unge).

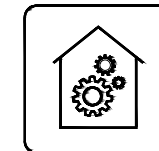
- Der er kommet mindre tomgang og mere aktivitet i dagtimerne efter indflytningen af 10. Klasse.
- Foreninger og 10.klasse bruger de samme lokaler på forskellige tider af døgnet.

- Samlokalisering har frigjort m² på Vesterbro Ny Skole.
- Bedre brug af m² - mindre tomgang.
- De eksisterende m² har fået et løft og er blevet mere multifunktionelle.
- Nyt kontorfællesskab for personalet.
- Negativ effekt: Enkelte funktioner er relokaliseret andetsteds.

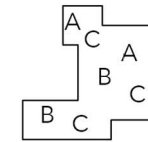
- De to funktioner sammen giver et dynamisk biblioteks-, kultur- og ungemiljø.
- Synergi- og samarbejdspotentialer mellem foreninger, bibliotek og 10. klasse.
- Lærere og bibliotekspersonale kan sparre med hinanden.
- 10. klasse er et frisk pust i huset og er med til at påvirke både personale og borgernes fordomme om og holdning til unge.
- Unge uden umiddelbar tilknytning til kulturmiljø får bedre mulighed for tilknytning.

- Både Bibliotek og 10.klassercenter har ejerskab til bygningen.
- Fælles drift og samarbejdsaftale er udarbejdet.
- Ikke forvaltningsopdelt - den medarbejder der støder på problemet håndterer det.
- Samme rengøringsenhed.
- Det er altafgørende, at alle er dedikerede til projektet.
- Negativ effekt: Mere og hyppigere rengøring og mere affald og slitage.
- Behov for en lille økonomisk pulje til uforudsete udgifter, som kan opstå ved samtænkning af flere funktioner.

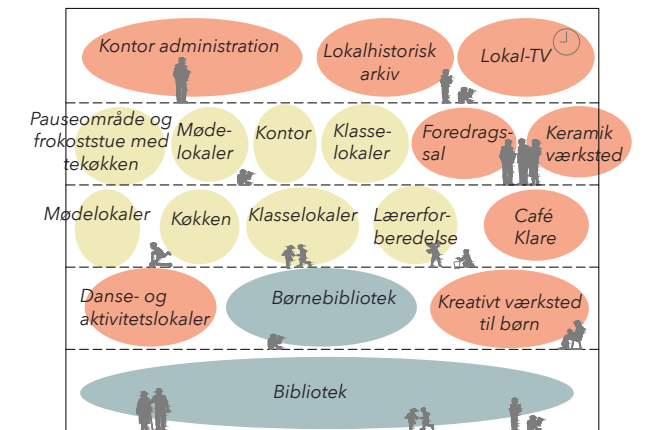
For interview med personale på Vesterbro Bibliotek & Kulturhus klik [her](#)

GRAD AF DOBBELTANVENDELSE

Type 5 - Integreret bygning

Biblioteket & Kulturhus og 10. Klasse er sambyggede og deler lokaler.

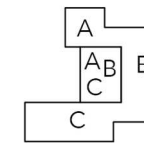

CASE 4: FRYSHUSET STOCKHOLM (Ibrugtaget i 1997)

Samtænkning af aktivitetscenter, skole og gymnasium

GRAD AF DOBBELTANVENDELSE

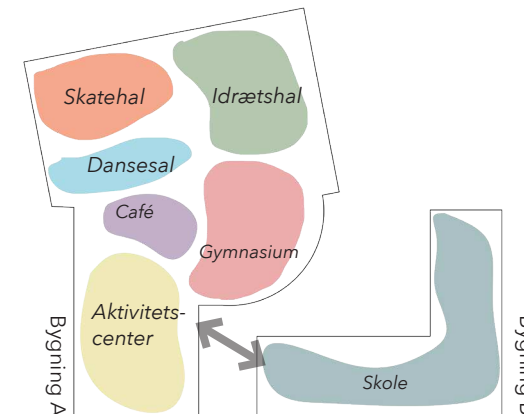
Type 4. Deling af sammenbyggede funktioner

Gymnasium, café, idrætshal, dansesal, skatehal og aktivitetscenter er sambyggede (Bygning A), mens skolen (Bygning B) er placeret ved siden af den første. Alle deler funktioner på tværs.

BESKRIVELSE

Fryshuset er en nonprofitorganisation med hovedsæde i Stockholm. Det er et stort aktivitetscenter og mødested for sociale projekter, uddannelse og fritidsinteresser og det har fire spor: Ungdomskultur, Sociale projekter, Arbejdsmarked og entreprenørskab og Skoler.

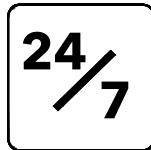
Fryshuset i Stockholm ligger i en 24.000 m² 9-etagers ejendom. Huset har et væld af funktioner, herunder skatehal, dansesal, musikstudier, idrætshal, basketballbaner, café og en grundskole for 6.-9. klasse med 216 elever og et friskolegymnasium med ca. 900 elever.

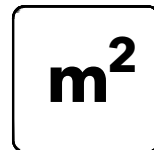
LÆRINGER

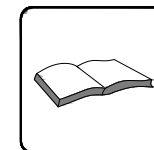
- Mødested for børn, voksne og fritidsbrugere.

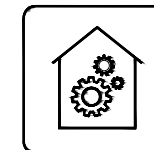
- Forskellige aktiviteter døgnetrunt, f.eks. undervisning i dagtimerne og fritidsaktiviteter om aftenen og weekenden.

- Skole, gymnasium og fritidsbrugere deler mange af funktionerne i bygningen.

- Mulighed for unge til at udvikle deres medfødte evner og opdage deres lidenskab for at hjælpe dem med at realisere deres fulde potentiale og finde deres vej i samfundet.
- Gymnasiet og skolen har fokus på et uddannelsesfokus på mange af de aktiviteter huset tilbyder. På den måde kan medarbejdere og brugere i hele huset få gavn af hinanden.
- En anden folkeskole har en årsuddannelse i rockmusik på Fryshuset.
- Stort fokus på sociale projekter, der kommer udsatte unge til gavn.

- Fryshusets aktiviteter er finansieret gennem bidrag fra fonde, skoletilskud og salg af serviceydelser.
- Privatejet, men 5 % af aktiviteterne er offentligt finansieret.

For interview med brugere på Fryshuset klik [her](#)

Tema 3: Bevægelse for alle.

Tema 3 handler om at skabe miljøer, hvor bevægelse er i fokus, og hvor der samtidig kan opnås en bedre brug af arealerne i flere af døgnet's timer. Bevægelse og idræt kan samle mange forskellige målgrupper, og ved at samlokalisere idrætsfaciliteter med skoler og daginstitutioner, kan man skabe bevægelsescentre, hvor mange forskellige brugere kan samles om idræt og bevægelse, og hvor der kan skabes en tættere tilknytning mellem skole- og dagsinstitutionsbørn og forenings- og fritidslivet. Ved at bygge idrætshal, svømmehal mv. i tilknytning til skolerne får børnene adgang til flere og bedre aktivitetsmuligheder, som de ellers ikke ville have haft, og som børnene kan bruge både i og efter skoletid.

Eksempler - Hvad gør vi i dag?

Idrætshal og skole

Når Københavns Kommune planlægger en ny skole indgår idrætshal som tilvalg. Ved en sådant tilvalg vil skolebørnene opnå en større tilknytning til idrætshallen og større kendskab til foreningslivet - og de vil få adgang til flere idrætsfaciliteter end skolernes gymnastiksale kan tilbyde. Foreninger, der benytter idrætshallerne, vil også kunne få glæde af skolens lokaler til møder, mm. Samlokalisering af idrætshal og skole, vil også give mulighed for at dele faciliteter som omklædning, cafeområde og depoter. Samlokalisering af idrætshal og skole er eksemplificeret ved:

- Case 5: Arenakvarterets Skole (se side 20)

Fremtidspotentiale

Idrætshal og skole i et nyt byområde

Der er et stort potentiale i nye byudviklingsområder for at tænke tilbud, funktioner og arealer sammen fra start, således at man sikrer at børn får adgang til kultur- og fritidsaktiviteter i og efter skoletid og Kultur- og fritidsbrugere får adgang til arealerne efter skoletid. På den måde kan flere målgrupper inkluderes i bevægelsescentrummet helt fra start i planlægningen og der kan skabes gode rammer for at skole, idrætshal og lokalområdet kan få glæde af hinanden. Et eksempel herpå er:

- Case 6: Skolen I Nordhavn (se side 21)

Skolen i Nordhavn skal anlægges i forbindelse med udviklingen af det nye byudviklingsområde omkring Levantkaj i Nordhavn. Et af målene med Levantkaj er fra start at tænke helhedsorienteret, herunder i dobbeltudnyttelse og flerfunktionalitet. Der er mulighed for at skabe mødesteder for kvarterets borgere på tværs af brugergrupper samtidig med, at der skabes mere byliv henover døgnet.

Skolen i Nordhavn skal bidrage til det helhedsorienterede byområde, blandt andet ved at man opfører idrætshallen i umiddelbar tilknytning til skolen. Det undersøges hvorvidt idrætshallens funktioner (omklædningsrum, mødelokaler, toiletter mm.) kan gøres tilgængelige for andre brugere. På den måde skal halkanplekset sammen med skolen blive omdrejningspunkt for mange udendørs idræts- og kulturaktiviteter.

Opsummering

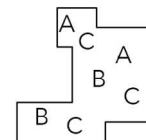
For en samlet opsummering for hele sporet henvises til afsnittet Opsummering af spor 1 på side 24, hvor de samlede synergipotentialer og udfordringer omhandlende samtænkning af funktioner mellem Børne- og Ungdomsforvaltningen og Kultur- og Fritidsforvaltningen fremgår. Af opsummeringen fremgår bl.a. gevinster og opmærksomhedspunkter i forhold til værdiskabelse for brugerne, de faglige forhold, øget brug af kvadratmeterne hen over dagen, bedre udnyttelse af kvadratmeterne (herunder dobbeltanvendelse) og forhold relateret til drift og ejerskab.

CASE 5: ARENAKVARTERETS SKOLE (Forventet ibrugtagning august 2023)

Samtænkning af skole, idrætshal og svømmehal

GRAD AF DOBBELTANVENDELSE

Type 5 - Integreret bygning

Skole, idrætshal og svømmehal skal sambygges og dele hinandens funktioner.

BESKRIVELSE

Samlokalisering af skole, idrætshal og svømmehal.

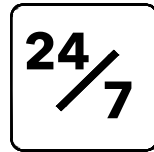
Med en beliggenhed midt i Arenakvarteret i Ørestad Syd skal skolen, idrætshallen og svømmehallen som samlet projekt være omdrejningspunkt for elever og medarbejdere på skolen og fritidshjemmet, for lokale foreninger, for kvarterets naboer og for interesserede borgere.

Skolen kommer til at have fire spor fra 0. til 9. klassetrin fordelt på indskoling 0.-3. klasse, mellemtrin 4.-6. klasse og udskoling 7.-9. klasse. Som en del af skolen etableres KKFO. Bygningen kommer desuden til at rumme en madskole, med et dertilhørende produktionskøkken.

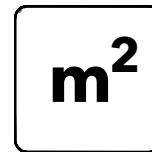
POTENTIALER

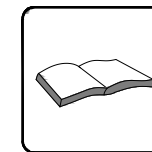
- Projektet skal være omdrejningspunkt for elever og medarbejdere på skolen og fritidshjemmet, for lokale foreninger, for kvarterets naboer og for interesserede borgere.
- Den samlede bygning med udearealer skal åbne sig op mod kvarteret og være et tilbud for kvarterets beboere.
- Ved at placere idrætshal og svømmehal sammen med skolen får børnene adgang til faciliteter som de også kan bruge i fritid.

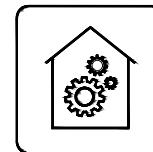
- Svømmehallen, idrætshallen såvel som flere af skolens lokaler og udearealer skal kunne bruges fra tidlig morgen til sen aften af de daglige brugere såvel som af foreninger og kvarterets borgere.
- Foreningslivets brug af den samlede bygning, vil skabe liv og lys, og derved tryghed i området, når skoletiden er forbi.

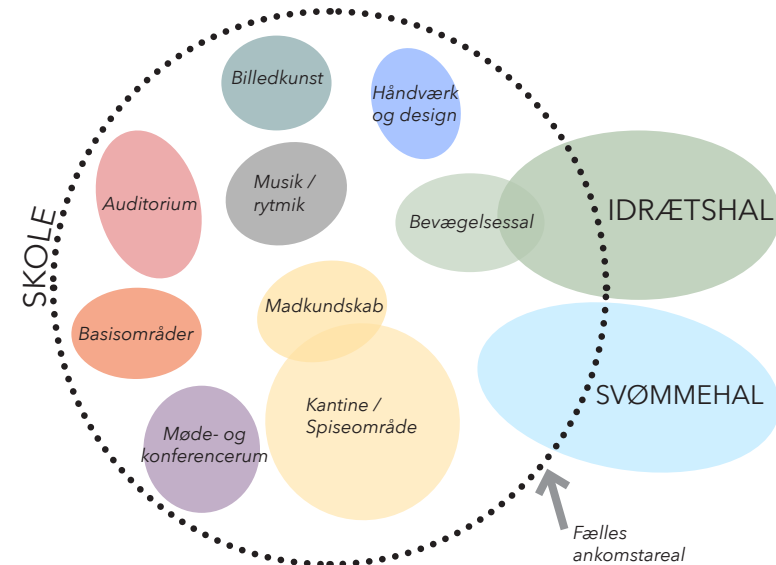
- Arealerne skal kunne anvendes til såvel undervisning som fritidsbrugernes aktiviteter.
- Projektet skal endvidere tilstræbe en effektiv arealudnyttelse, hvilket bl.a. medfører, at der skal være en dobbeltanvendelse og multifunktionalitet af mange af arealerne.
- Reduktion af m²: Dobbeltanvendelse mellem KKFO og skolens arealer giver potentiale for besparelse på 2 m² pr. barn.

- Børn og unge i skolen kommer tættere på sport og bevægelse.
- Læring i bevægelse, gennem bevægelse og rum til bevægelse, som understøtter elevens parathed for og efterbearbejdning af læring.
- Skolen indeholder en madskole, som et særligt pædagogisk aktiv, som bidrager til sundhed og trivsel.
- Skolens KKFO er integreret i skolens bygning, hvilket giver gode samarbejdsbetingelser for det pædagogiske personale og skolelærerne.

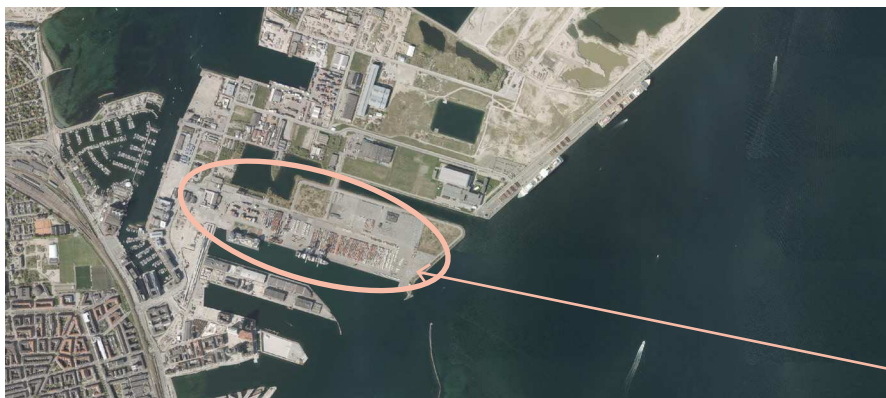

- Da bygningen først forventes ibrugtaget i 2023, er der ikke meget at udlede ift. driften.
- Projektet skal have et design, et materialevalg og en teknik, der understøtter bæredygtig brugeradfærd.

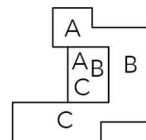

CASE 6: SKOLE I NORDHAVN (Forventet ibrugtagning august 2024)

Samtænkning af skole, idrætshal, kultur- og læringscenter, specialskole, madskole og fritidsklub

GRAD AF DOBBELTANVENDELSE

Type 4. Deling af sammenbyggede funktioner

Skole, idrætshal, kultur- og læringscenter, specialskole, madskole og fritidsklub placeres i klynge, deler sambyggede funktioner og udearealer.

BESKRIVELSE

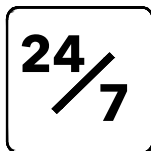
Skolen i Nordhavn skal anlægges i forbindelse med udviklingen af det nye byområde i Nordhavn, Levantkaj. Når der udvikles nye byområder, er det vigtigt at planlægge kommunale tilbud fra start og tænke helhedsorienteret - herunder i dobbeltudnyttelse og multifunktionalitet. Rettidig planlægning kan desuden skabe mødesteder for kvarterets borgere samtidig med, at der skabes mere byliv henover døgnet.

Skolen ønskes som et 'campusbyggeri'. Med campusbyggeri menes et skolebyggeri, hvor hvert skoletrin eksempelvis har til huse i en selvstændig 'hjembygning'. Andre bygninger i campusbyggeriet er idrætshallen, kultur- og læringscenter, specialskole, bygninger til faglokaler og madskole. Der skal tænkes i zoner, der kun anvendes til skolebrug, og zoner, der er offentligt tilgængelige for fritidsbrugere uden for skolens åbningstider, f.eks. faglokaler, madskole, kultur- og læringscenter samt idrætshal.

POTENTIALER

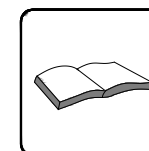
- Projektet skal være omdrejningspunkt for elever og medarbejdere på skolen og fritidshjemmet, for lokale foreninger, for kvarterets naboer og for interesserede borgere.
- Ved at placere idrætshal med skolen får børnene adgang til faciliteter som de også kan bruge i fritid.
- Idrætshallen skal placeres, så udearealer samt nogle af service funktioner kan gøres tilgængelige for andre brugere end den organiserede idræt inde i hallen. Derved kan halmkomplekset og området blive omdrejningspunkt for mange udendørs idræts- og kulturaktiviteter som løb, cykling, spejder, friluftsliv mm.

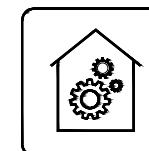
- Idrætshallen såvel som flere af skolens lokaler og udearealer skal kunne bruges fra tidlig morgen til sen aften af de daglige brugere såvel som af foreninger og kvarterets borgere.
- Foreningslivets brug af den samlede bygning vil skabe liv og lys, og derved tryghed i området, når skoletiden er forbi.

- Arealerne skal kunne anvendes til såvel undervisning som fritidsbrugernes aktiviteter.
- Projektet skal endvidere tilstræbe en effektiv arealudnyttelse, hvilket bl.a. medfører, at der skal være en dobbeltanvendelse og multifunktionalitet af mange af arealerne.
- Reduktion af m²: Dobbeltanvendelse mellem skolens udeareal og 11-mands fodboldbane giver potentiale for reduktion af skolens udearealer på 25%.
- Specialskolen kan placeres ved den almene skole, så fællesanvendelse af funktioner muliggøres. Dog skal udearealerne kunne hegnes, og der skal skabes et trygt miljø tilpasset børnenes behov.

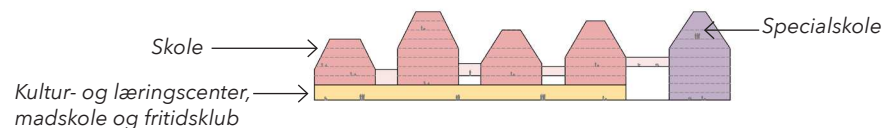

- Børn og unge i skolen tættere på kultur og sport & bevægelse.
- Skolen indeholder en madskole, som et særligt pædagogisk aktiv, som bidrager til sundhed og trivsel.

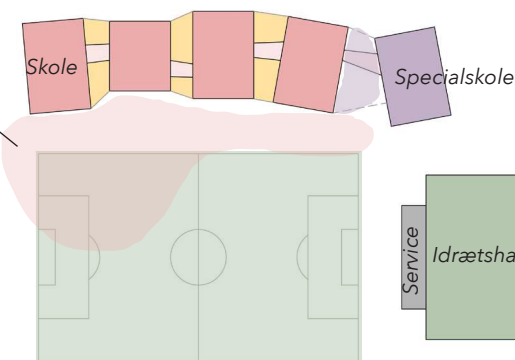
- Da bygningen først forventes ibrugtaget i 2024, er der ikke meget at udlede ift. driften.

Skole i Nordhavn

Dobbeltanvendelse mellem skolens udeareal og 11-mands fodboldbane giver potentiale for reduktion af skolens udearealer på 25% (1/4 af skolens friareal udgøres af fodboldbanen).

- Skole
- Specialklasse
- Idrætshal
- Service: Omklædningsrum, toiletter og mødelokaler
- Kultur- og læringscenter, madskole og fritidsklub

*Figuren illustrere projektets potentielle og vision, men er ikke en eksakt tegning af det endelige byggeri.

Tema 4: Under åben himmel/Udemiljø

Der er potentiale for at udnytte kommunens udearealer bedre, hvis der tænkes på tværs imellem Børne- og Ungdomsforvaltningen og Kultur- og Fritidsforvaltningen. Udearealer er vigtige for mange institutioner, men de bliver sjældent benyttet hele dagen af den samme målgruppe. Ved at optimere og dobbeltanvende flere af kommunens legepladser, parker og naturområder kan områderne komme flere til gode og skabe mere liv og flere udendørs mødesteder.

Eksempler - Hvad gør vi i dag?

Københavns Kommune gør i dag meget ift. at optimere og dobbeltanvende udearealer – herunder aktivere byens udearealer i regi af skolerne. Det gælder f.eks.:

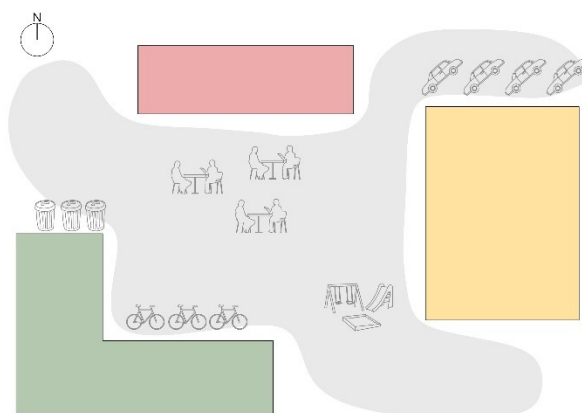
- Hans Tavsens Park - hvor Blågårdsgade Skole og Nørrebro Park Skole kommer til at bruge parken som læringsrum.
- Oehlenschlägersgade Skole – hvor byrummet foran skolen kommer til at blive benyttet som skolens udeareal samtidigt med at det bliver åbent for lokalområdet.
- Guldberg Skole – hvor byrummet foran skolen benyttes som skolens udeareal samtidigt med at det er åbent for lokalområdet.
- Den Classenske Legatskole og Sundbyøster Skole – hvor skolen og lokalområdet kan dele udearealer forskudt i og efter skoletid.
- Højdevangens Skole – hvor skolen anvender fodboldbaner og udendørs fitness i Sundby Idrætspark.
- Christianshavns Skole – hvor skolen anvender fodboldbaner på Holmens Idrætsanlæg.
- Østerbro Stadion – hvor skoler anvender stadionet til atletikstævner.

Derudover arbejdes der i et byudviklingsperspektiv i f.eks. Bystævneparken i forhold til at samplacere kommunale funktioners udeareal, så udearealerne kan anvendes af flere over en større del af dagen.

Bystævneparken

I Bystævneparken er der i øjeblikket ved at blive udarbejdet en ny helhedsplan. I forbindelse med dette undersøges mulighederne for at samle og etablere et fælles udeareal til udendørsfunktionerne for skole, daginstitution, idrætshal og plejehjem, som kan skabe merværdi for alle brugerne, jf. figur 5. Dette kan samtidig medføre et potentiale for at reducere udearealet hos de enkelte institutioner.

Figur 5: Skitse over samplacering af udearealer mellem forskellige kommunale tilbud.

Figuren ovenfor er en skitse over, hvordan man for eksempel kan samle plejehjemmets, daginstitutionens og skolens cykelparkering og skure på nordvendte udearealer og opholdspladser og bænke på sydvendte arealer. Der arbejdes desuden med ideen om udendørs synergizoner med læringsrum, træningsstationer, dyrehold, dyrkning af grøntsager og udstillinger, som kan skabe værdi for alle brugergrupper.

Fremtidspotentialer

Daginstitutioner og kultur- og fritidsfaciliteter

I fremtiden kan der være potentiale i at udvikle samarbejdet mellem daginstitutioner og kultur- og fritidsfaciliteter i København mhp. at sikre en bedre udnyttelse af byens mange udearealer. Et eksempel herpå kunne være at samtænke daginstitutioner med spejderforeninger. Daginstitutioner har typisk brug for udearealer om formiddagen og starten af eftermiddagen, hvor spejderforeninger typisk benytter deres arealer sidst på dagen og i weekenderne.

Der bør derfor være et potentiale for, at daginstitutioner og spejderforeninger i lokalmiljøet, kan få glæde af hinandens udearealer og faciliteter i de timer, hvor de alligevel ikke bliver benyttet af den pågældende brugergruppe. Et eksempel herpå vil kunne ses på Stengade, hvor lokale spejdere kommer til at få adgang til en daginstitutionens udeareal i eftermiddags- og aftentimerne.

Opsummering

For en samlet opsummering for hele sporet henvises til afsnittet Opsummering af spor 1 på side 24, hvor de samlede synergipotentialer og udfordringer omhandlende samtænkning af funktioner mellem Børne- og Ungdomsforvaltningen og Kultur- og Fritidsforvaltningen fremgår. Af opsummeringen fremgår bl.a. gevinster og opmærksomhedspunkter i forhold til værdiskabelse for brugerne, de faglige forhold, øget brug af kvadratmeterne hen over dagen, bedre udnyttelse af kvadratmeterne (herunder dobbeltanvendelse) og forhold relateret til drift og ejerskab.

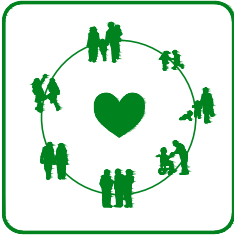
OPSUMMERING AF SPOR 1

Generelle anbefalinger og potentialer for tværgående funktionsprogrammer mellem Børne- og Ungdomsforvaltningen og Kultur- og Fritidsforvaltningen.

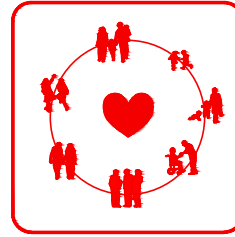
GEVINSTER:

OPMÆRKSOMHEDSPUNKTER:

BRUGERGRUPPER

- Brobygning mellem børn og unge og kultur/foreningsliv, så flere børn og unge får kendskab til kultur- og fritidstilbud.
- Potentiale for, at udsatte unge kan få særlig gavn af brobygningen over til kultur- og fritidslivet.
- Møder mellem forskellige brugergrupper.
- Foreninger og aftenskoler får nemmere ved at rekruttere børn og unge.

- I planlægningen af faciliteterne skal der tænkes i, hvilke zoner de forskellige grupper skal have adgang til og hvornår på døgnet/året.
- Det er vigtigt at bevare fokus på kerneydelsen.

ØGET BRUG HEN OVER DAGEN

- Ved at kombinere kultur- og fritidstilbud med børne- og ungdomsfaciliteter vil faciliteterne blive brugt mere henover døgnet, da de forskellige målgrupper ofte har aktiviteter på forskellige tidspunkter.
- Øget brug henover døgnet skaber mere liv i området og øger trygheden.

- Der skal tænkes i slidstærke materialer, når der bygges med henblik på mere brug henover døgnet.
- Det er vigtigt at indberegne en øget udgift til driften som følge af den øgede brug henover døgnet.

UDNYTTELSE AF KVADRATMETER

- Skole og foreninger bruger arealerne forskudt, hvilket medfører et stort potentiale for dobbeltanvendelse af kvadratmeterne.
- Det er muligt at tænke i smarte kvadratmeter og dele eksempelvis værksteder, klasselokaler, køkkenfaciliteter, omklædningsrum, idrætshaller, svømmehaller, folkebibliotek, kulturhus, udearealer mm. Der er potentiale for at sparre etablering af disse funktioner et andet sted i byen.
- Skolen kan få flere kvadratmeter ved at bruge KKFO'ens arealer i skoletiden, hvor de alligevel står tomme, da KKFO'ens børn er i skole.
- Der er potentiale for at sparre 2 m² pr. barn ved at dobbeltanvende skolens areal til KKFO.

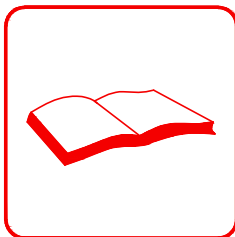

- Der kan med fordel tænkes i forskellige zoner i forbindelse med overgang mellem kultur- og fritidsdelen og børne- og ungdomsdelen. Nogle zoner skal kunne deles af alle brugere, mens andre zoner skal være forbeholdt den primære målgruppe.
- Når to eller flere funktioner samlokaliseres er det vigtigt at holde fokus på den primære funktion i indretningen.
- Det er vigtigt at indberegne en øget udgift til driften som følge af dobbeltanvendelsen af kvadratmeterne.

FAGLIGE SYNERGI

- Børnene får adgang til flere og bedre faciliteter, som de ellers ikke ville have fået – herunder f.eks. svømmehal, idrætshal, bibliotek mm.
- Medarbejdere kan sparre med hinanden på tværs af fagområder og udnytte hinandens kompetencer. F.eks. får skoler adgang til bibliotekarer, når folkebibliotek placeres på skolen.
- Kultur- og fritidsbrugere får adgang til flere specialiserede tilbud, som de ellers ikke ville have haft som f.eks. kreative værksteder og skolernes faglokaler.

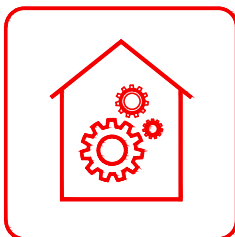

- Når personalegrupper med forskellige fagligheder skal samarbejde kan der være behov for en kulturforandring, hvor man tænker helhedsorienteret.
- Det er vigtigt, at man ved samtænkning af to funktioner bibeholder blikket for at forskellige brugergrupper har forskellige faglige behov.

DRIFT OG EJERFORHOLD

- Ved større enheder vil det være muligt at dele ressourcer til bygningsdrift som f.eks. affaldshåndtering, snerydning, pedel mm.
- Mulighed for mere fleksibel udnyttelse af medarbejdere på tværs forvaltningsområderne i det enkelte tilbud.

- For at lette processen vedr. samtænkning af to kommunale tilbud, bør der afsættes en økonomisk pulje til uforudsete udgifter.
- Der bør laves en drifts- og samarbejdsaftale tidligt i processen.
- Det er vigtigt at indtænke smarte adgangs- og låsesystemer i planlægningen.
- Det er vigtigt at indtænke fleksibelt, robust og flytbart inventar, således at 25 arealerne bliver multifunktionelle.

Kapitel 4 - Spor 2: Tværgående funktionsprogrammer mellem Sundheds- og Omsorgsforvaltningen og Socialforvaltningen

Baggrund og formål

Der er de kommende år et markant udbygningsbehov for Sundheds- og Omsorgsforvaltningen (SUF) og Socialforvaltningen (SOF) i Københavns Kommune. Der er på nuværende tidspunkt (marts 2019) behov for omkring 1800 nye eller moderniserede plejehjemspladser til ældre borgere frem mod 2030 og omkring 300 nye botilbudspladser til udsatte og handicappede borgere frem mod 2026. Med de mange nye pladser i pipeline ift. ny kapacitet er der et potentiale for synergier mellem Sundheds- og Omsorgsforvaltningens plejehjem og Socialforvaltningens botilbud. Derfor belyses mulighederne for samtænkning af plejehjem til ældre og botilbud til Socialforvaltningens målgrupper i indeværende kapitel.

Der er på nuværende tidspunkt planlagt samlokaliseringer mellem Sundheds- og Omsorgsforvaltningen og Socialforvaltningen i forbindelse med kommende byggerier - herunder blandt andet det kommende plejehjem og botilbud til senhjerneskedede i Folehaven samt plejehjem og botilbud på Beauvaisgrunden. Sidstnævnte er dog sat midlertidigt i bero i 2019 på grund af anlægsloftet.

Definition af botilbud

- Et botilbud defineres ifølge Socialforvaltningen, som et tilbud for voksne mennesker, der af den ene eller anden grund ikke evner at bo alene, eller som har behov for støtte til de daglige funktioner. Botilbud defineres i Lov om social service.
- Målgrupperne til botilbud er generelt borgere med handicap, sindslidelser eller udsatte borgere.

Definition af plejehjem

- Et plejehjem defineres ifølge Sundheds- og Omsorgsforvaltningen, som en permanent bolig til ældre, indrettet til borgerens særlige behov - med tilknyttet personale døgnet rundt.
- Målgrupperne til plejehjem er ældre, der har svært ved at klare hverdagens opgaver eller føler sig begrænset i hverdagen på grund af utryghed eller ensomhed.

Brugergrupper

De forskellige brugergrupper har forskellige behov. I arbejdet med at sammentænke og samplacere på tværs af brugergrupper er det vigtigt, at der sker en konkret vurdering af, hvilke brugergrupper, der egner sig til at bo sammen og hvilke brugergrupper, som ikke egner sig til at bo sammen. Det kan ikke afvises, at der er potentiale for samtænkning af andre målgrupper end dem, der er inddraget i indeværende analyse, men det ville kræve en mere dybdegående undersøgelse at afklare.

Arealer og mulighed for dobbeltanvendelse

Generelt vurderes det, at plejeboliger består af ca. 25 % serviceareal og 75 % boligareal. I indeværende analyse udpeges potentialer for dobbeltanvendelse inden for de 25% serviceareal, som består af:

- Fællesarealer, som er direkte tilknyttet boenhederne. Arealerne er ikke umiddelbart delbare med andre målgrupper.
- Fællesarealer, som kan deles med beboere tilhørende andre målgrupper. Arealerne er internt delbare mellem forskellige målgrupper i kommunale tilbud (se definition af beboernes hus på side 26).

- Fællesarealer, som kan deles med lokalområdet. Arealerne er både internt og eksternt delbare mellem forskellige målgrupper i kommunale tilbud samt mellem kommunale tilbud og lokalområdet (se definition af kvarterets hus på side 27).

At der kun ses på servicearealer ift. deling af kvadratmeterne skyldes, at det ikke vurderes hensigtsmæssigt at blande forskellige målgruppers private boligarealer – og da der er tale om borgernes private hjem, er det nødvendigt at holde de 75% boligareal privat.

Formål

Det overordnede formål med tværgående funktionsprogrammer for Socialforvaltningen og Sundheds- og Omsorgsforvaltningen er at identificere synergipotentialer, der kan skabe:

- Faglig merværdi
- Kvalitet for brugere og borgere ved inddragelse af kvarteret
- Kvalitet for beboere ved samtænkning af målgrupper
- Optimering og dobbeltanvendelse af kvadratmeter

Anbefalinger

Analysen af potentialer for tværgående funktionsprogrammer mellem Sundheds- og Omsorgsforvaltningen og Socialforvaltningen opsummeres med en række generelle anbefalinger. Anbefalingerne kategoriseres ud fra ikonerne på side 5-6. Se anbefalingerne på side 35.

Incitamentstrukturer

For at skabe gode løsninger for samtænkning af funktioner på tværs af Sundheds- og Omsorgsforvaltningen og Socialforvaltningen er det vigtigt at sikre en god incitamentsstruktur. F.eks. er det en forudsætning at løse de driftsmæssige forhold og forhold relateret til ejerskab. Der skal være klare samarbejdsaftaler om, hvem der håndterer hvilke driftsopgaver, og hvem der har ejerskab over hvilke dele af bygningen.

Ideelt set bør der tænkes i ét fælles hus med klare rammer for drift og ledelse. Det kan kræve en kulturforandring, hvor der i højere grad tænkes helhedsorienteret - og hvor de enkelte tilbud tænkes som én samlet enhed på tværs af forvaltningsområder.

Incitamentstrukturen kan styrkes ved, at der i de årlige budgetforhandlinger i højere grad prioriteres budgetønsker, der indeholder mulighed for smartere brug af de kommunale kvadratmeter i form af f.eks. dobbeltanvendelse af arealer ved samtænkning mellem flere forvaltningsområder. På den måde styrkes forvaltningernes incitament til i højere grad at samarbejde og indtænke dobbeltanvendelse i kommende anlægsprojekter.

Temaer

I analysen af samtænkningen af plejeboliger til ældre og botilbud til Socialforvaltningens målgrupper belyses følgende dimensioner:

- Beboernes Hus – herunder deling af funktioner og arealer internt på tværs af bygningens beboere fra Socialforvaltningen og Sundheds- og Omsorgsforvaltningen.
- Kvarterets Hus - herunder deling af funktioner og arealer internt på tværs af bygningens beboere fra Socialforvaltningen og Sundheds- og Omsorgsforvaltningen samt deling af funktioner og arealer eksternt med udefrakommende/lokalområdet.

Beboernes Hus

Temaet Beboernes Hus henviser til synergipotentialer internt i en bygning, der huser både Socialforvaltningen og Sundheds- og Omsorgsforvaltningens målgrupper.

Der er tale om funktioner, som deles af de to målgrupper, men som ikke er tilgængelige for borgere udenfor huset. Der henvises til disse funktioner som "fælles". Eksempler på "fælles" funktioner er:

- Festsal
- Omklædnings- og træningsfaciliteter
- Aktivitetscenter
- Sanserum
- Værksteder og hobbylokaler
- Møde- og administrationslokaler
- Café
- Køkken
- Vareindlevering, depot og lager
- Vaskekælder
- Udearealer

Kvarterets Hus

Temaet kvarterets hus henviser til synergipotentialer internt i en bygning, der huser både Socialforvaltningen og Sundheds- og Omsorgsforvaltningens målgrupper samt eksternt med lokalsamfundet.

Der er tale om funktioner, som deles af de to målgrupper og som borgere udenfor huset også har adgang til at benytte. Der henvises til disse funktioner som "fælles-fælles". Eksempler på "fælles-fælles" funktioner er:

- Indgangsparti
- Mødelokaler
- Festsal
- Café
- Aktivitetscenter
- Sundhedsplejerske
- Udearealer

Udover botilbud og plejehjem vurderes der at være potentiale for samtænkning af diverse servicefunktioner indenfor Socialforvaltningen og Sundheds- og Omsorgsforvaltningen - herunder ifm. lægehuse, hjemmepleje mm. Disse potentialer adresseres i afsnittet *Afgrænsning og yderligere potentialer* på side 33.

Derudover findes der også synergipotentialer mellem andre forvaltninger – f.eks. mellem Sundheds- og Omsorgsforvaltningen og Børne- og Ungdomsforvaltningen, hvor der f.eks. er potentiale for at samlokalisere daginstitutioner og plejehjem med henblik på at skabe synergier mellem børn og ældre. Dette arbejdes der blandt andet med i forbindelse med helhedsplanen for Bystævneparken.

Eksempler - Hvad gør vi i dag og fremtidspotentialer?

I dag tænkes der allerede på tværs af Socialforvaltningen og Sundheds- og Omsorgsforvaltningens med henblik på en bedre udnyttelse af kvadratmeterne. For eksempel har Sundheds- og Omsorgsforvaltningen i en periode med behov for færre ældreboliger i København omkonverteret ældreboliger til botilbud til nogle af Socialforvaltningsmålgrupper for at imødekomme det stigende kapacitetsbehovet på socialområdet.

I indeværende rapport fokuseres der, som førnævnt, på plejeboliger og botilbud. Der er identificeret en række eksempler på nuværende og kommende byggerier, hvor boliger til brugergrupper i de to forvaltninger samlokaliseres. For overblik over de udvalgte eksempler henvises til bilag 2.

Der er identificeret 4 cases, som belyses yderligere på side 29-32. De 4 cases består af 2 eksempler på eksisterende byggerier og 2 eksempler på kommende byggerier.

Eksempler på eksisterende byggeri

Der er udvalgt to cases i forhold til eksisterende byggerier, hvor botilbud og plejehjem er sammentænkt i én og samme bygning, jf. case 7 og 8:

- Case 7: Plejeboligerne Østervang, Frederiksberg Kommune (se side 29)
- Case 8: Omsorgs- og Plejecenter Åbrinken, Viborg Kommune (se side 30)

Plejeboligerne Østervang i Frederiksberg Kommune og Omsorgs- og Plejecenter Åbrinken i Karup i Viborg Kommune er udvalgt efter en afsøgning af www.tilbudsportalen.dk, hvor de mest relevante tilbud, der huser både ældre borgere og socialforvaltningens målgrupper, er blevet udvalgt.

Fælles for Plejeboligerne Østervang og Omsorgs- og Plejecenter Åbrinken er, at begge tilbud ligger i kommuner, hvor socialområdet og sundheds- og omsorgsområdet er samlet under én og samme forvaltning.

Derudover skal det bemærkes, at særligt Viborg Kommune er væsentligt mindre end Københavns Kommune. Dette gør det nødvendigt for kommunen at samle flere målgrupper i samme bygning for at opnå en vis volumen med henblik på at få institutionen til at løbe rundt driftsmæssigt og dermed sikre, at der forsat er et tilbud i lokalsamfundet.

Potentialer ved fremtidigt byggeri

Der er udvalgt to cases i forhold til fremtidige byggerier, hvor botilbud og plejehjem tænkes sammen i én og samme bygning, jf. case 9 og 10:

- Case 9: Generationernes Hus, Århus Kommune (se side 31)
- Case 10: Plejehjem og botilbud i Folehaven, Københavns Kommune (se side 32)

Fælles for Generationernes Hus i Århus Kommune og Plejehjem og botilbud i Folehaven i Københavns Kommune er, at begge endnu ikke er bygget og først forventes ibrugtaget i 2020 eller derefter. Der er derfor endnu ikke konkrete erfaringer at hente i forbindelse med brugen af tilbuddene.

Fokus i case 9 og 10 nedenfor er derfor på projekternes potentialer, herunder bl.a. potentielle synergier mellem brugergrupper og mulighed for dobbeltanvendelse af arealer på tværs. Der er tale om potentialer, som andre kommende projekter på tværs af Socialforvaltningen og Sundheds- og Omsorgsforvaltningen kan drage erfaringer af.

Økonomiforvaltningen, Sundheds- og Omsorgsforvaltningen og Socialforvaltningen har i samarbejde udarbejdet en film, hvor Vivian Buse (Lokalområdeleder i Sundheds- og Omsorgsforvaltningen) fortæller om potentialer og opmærksomhedspunkter i forbindelse med at samtænke plejehjem og botilbud til senhjerneskaadede i Folehaven. Filmen kan ses [her](#).

CASE 7: PLEJEBOLIGERNE ØSTERVANG (Ibrugtaget i 1996)

Samtænkning af plejeboliger til ældre og rehabilitering for senhjerneskadede

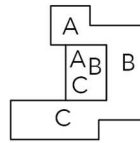

BESKRIVELSE

Plejeboligerne Østervang ligger i Frederiksberg Kommune. I Frederiksberg Kommune hører sundheds- og omsorgsområdet og socialområdet under samme forvaltning, hvilket afspejles i Østervang, som huser beboere fra begge målgrupper.

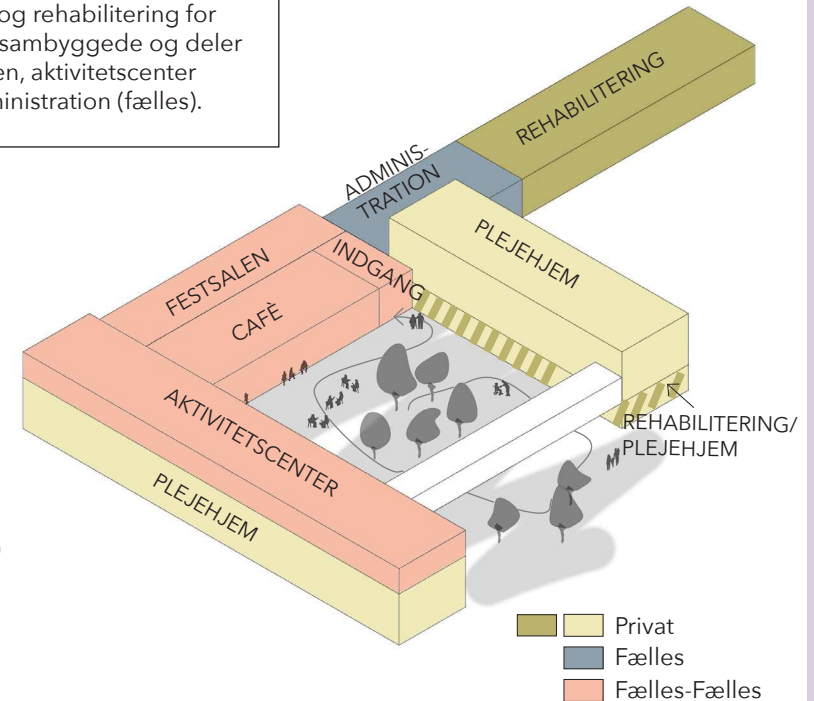
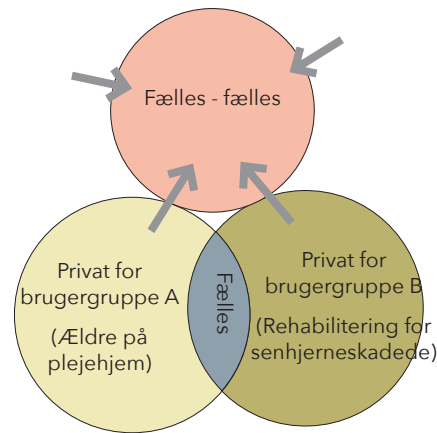
Institutionen har 116 plejeboliger til ældre og 8 midlertidige pladser til senhjerneskadede. En del af de 116 plejeboliger benyttes til at huse de senhjerneskadede som vælger at blive på Østervang permanent.

GRAD AF DOBBELTANVENDELSE

Type 4 - Deling af sammenbyggede funktioner

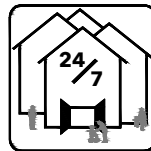
Plejeboliger til ældre og rehabilitering for senhjerneskadede er sambyggede og deler indgang, café, festsalen, aktivitetscenter (fælles-fælles) og administration (fælles).

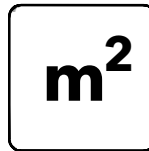
LÆRINGER

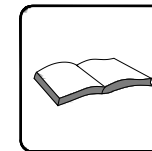
- Beboerne med senhjerneskade kan efter interesse deltage i plejecentrets aktiviteter - f.eks. musik og sang.
- Beboerne med senhjerneskade får adgang til faciliteter som café, festsal og aktiviteter som de ikke ville have haft adgang til med deres lille tilbud.

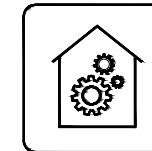
- Der arrangeres f.eks. musik, kor, oplæg og andre aktiviteter med lokale skoler og daginstitutioner som kommer på besøg.
- Aktivitetscentret og cafeen er åbent for borgere fra lokalområdet.
- Inddragelse af kvarteret, er med til at løfte aktivitetsniveauet og skabe mere liv.

- Større mødelokaler deles.
- Omklædning deles.
- Indgang deles, uden gennemgang i de forskellige målgruppers afdelinger.
- En del af haven deles.
- Samlokalisering giver SOF brugere adgang til funktioner som ellers ikke ville have adgang til, f.eks. café, festsalen, osv.

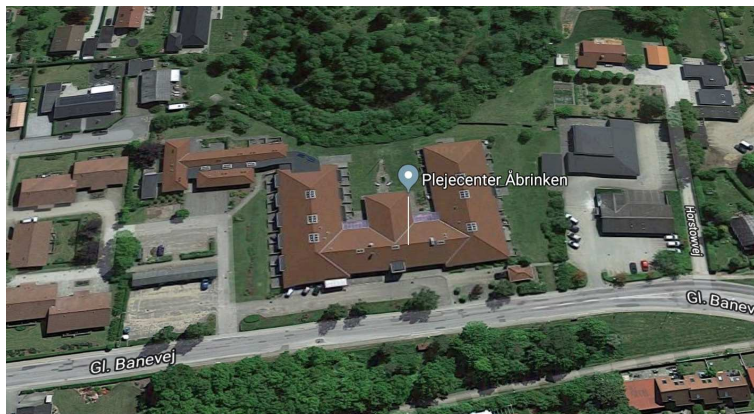
- Kursusaktiviteter deles i et vist omfang.
- Faglig sparring mulig imellem personalegrupperne.
- Nogle af de lidt ældre borgere, der har været i rehabiliteringsforløb og ikke kan komme hjem i egen bolig, flytter over i plejehjemafdelingen, hvor der igennem tiden er opstået en mindre afdeling, der primært har borgere med senhjerneskade.

- Det er muligt at dække ind ved sygdom/ferie hos fysioterapien.
- De to tilbud deler nattevagt.
- Bus deles.
- Administration deles.
- Bygningsdrift deles.
- Fælles ledelse.

CASE 8: PLEJE- OG OMSORGSCENTER ÅBRINKEN

Samtænkning af plejeboliger til ældre og botilbud til udviklingshæmmede og misbrugere

BESKRIVELSE

Åbrinken ligger i Viborg Kommune, hvor sundheds- og omsorgsområdet samt socialområdet hører under samme forvaltning. Det afspejles i tilbuddet, som huser beboere fra begge målgrupper.

På Åbrinken er der i alt 35 boliger, og huset er opdelt i tre afsnit; et med plejeboliger til ældre, et med botilbud til udviklingshæmmede og et med botilbud til misbrugere. Derudover indeholder Åbrinken en sygeplejeklinik, en sundhedssatellit (forebyggelseskonsulenter og sundhedspleje) og et cafétilbud. Sundhedssatellit og café benyttes også af borgere og lokalområdet.

LÆRINGER

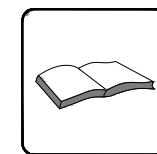
- Nogle aktiviteter som musikterapi, luciaoptog og dyrebesøg samler alle målgrupperne.
- Beboere fra flere målgrupper har glæde af funktioner som sanserum og festsal
- Mødet mellem brugergrupper kan skabe social værdi - f.eks. ses det at misbrugere yder omsorg for de udviklingshæmmede.
- Bolig- og spisearealer er separate, da beboerne har brug for at bo og spise, med samme målgruppe.

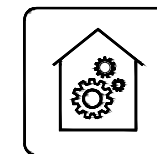
- Bygningen huser en sundhedssatellit, der betyder at lokale kommer til Åbrinken for at konsultere sygeplejersken.
- Åbrinken har en række frivillige og flexmedarbejdere, der hjælper og hygger om beboerne ved måltiderne, fester, samt gå- og cykelture m.v.
- Ældre fra lokalområdet deltager i initiativer for at mindske ensomhed
- Skolebørn kommer på besøg ifm. luciaoptog mm.

- Der er god plads og mange kvadratmeter i forhold til rammerne for moderne plejeboligbyggeri.
- Bygningen har en fælles hovedindgang, med direkte adgang til administration og café samt boenhederne. De senere år har vist et behov for at udnytte bygningens ekstra indgang, således at nye beboere og besøgende kan komme direkte fra neutrale omgivelser til det de søger.

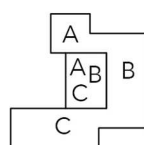

- Der arbejdes systematisk med rummelighed og tolerance beboerne imellem.
- Gode muligheder for sparring, når der arbejdes med tre forskellige målgrupper.
- Medarbejderne er tilknyttet én enhed, men kan blive sendt til de andre.
- Ved at have fleksible grænser mellem de tre målgrupper undgår man tomme pladser.

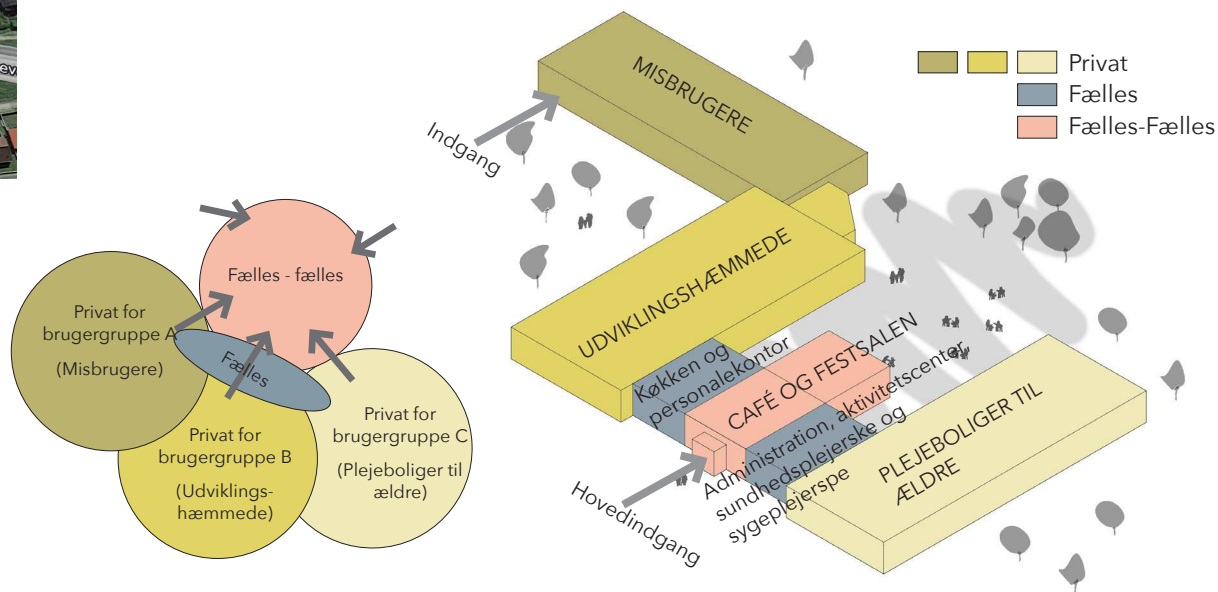
- Via to grupper med somatisk normering og en med forhøjet normering hænger driftsøkonomien sammen.
- En samlet ledelse for de 3 målgrupper.
- De specialiserede tilbud letter rekruttering.
- Bygningsvedligeholdelse og køkken er organiseret i tværgående enheder i Viborg kommune.

GRAD AF DOBBELTANVENDELSE

Type 4 - Deling af sammenbyggede funktioner

Afdeling med plejeboliger til ældre, afdeling for udviklingshæmmede og afdeling for misbrugere er sambyggede og deler hovedindgang, café/festsal (fælles-fælles) og administration (fælles). Afdelingen for misbrugere har en ekstra separat indgang.

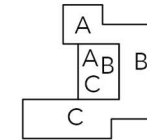

CASE 9: GENERATIONERNES HUS (Forventet ibrugtagning 2020)

Samtænkning af dagtilbud, plejeboliger til ældre, botilbud til fysisk handicappede og senhjerneskadede, ungdomsboliger og familieboliger

GRAD AF DOBBELTANVENDELSE

Type 4 - Deling af sammenbyggede funktioner

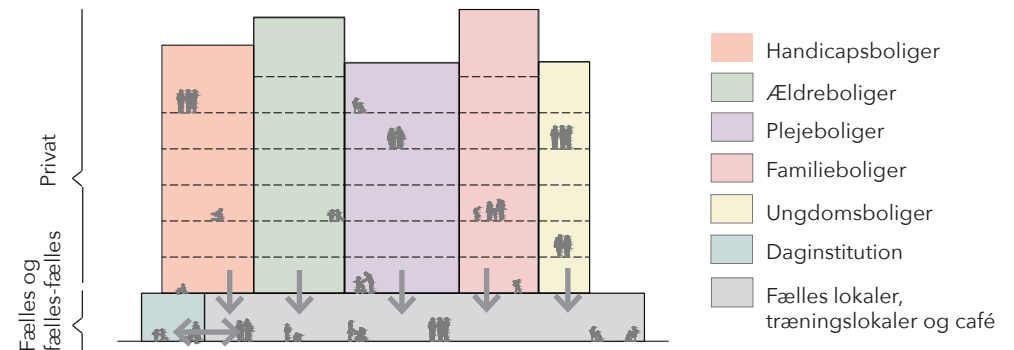
Samtænkning af dagtilbud, plejeboliger til ældre, botilbud til fysisk handicappede og senhjerneskadede, ungdomsboliger og familieboliger.

BESKRIVELSE

Generationernes Hus i Århus er et kombineret tilbud med boliger og andre funktioner til børn, unge, voksne og ældre.

Omkring 500 mennesker kommer til at have sin hverdag i Generationernes Hus og bygningen bliver indrettet med 40 ungdomsboliger, 40 familieboliger, 24 handicapboliger, 100 ældreboliger, 100 plejeboliger og 1 daginstitution.

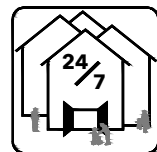
Derudover kommer der til at være kvartervendte funktioner som café træningslokaler og fælleslokaler.

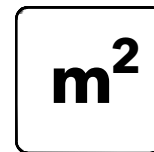
LÆRINGER

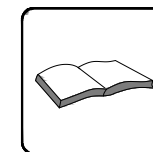
- Målet er at mødet mellem mennesker i flere aldre, med forskellig formåen og forskellige livssituationer, sætter livet i perspektiv.
- Fællesarealerne indrettes til at rumme funktioner på tværs af beboergrupperne. På den måde er det tætte naboskab vævet ind bygningen allerede i disponeringen.
- Bygningen indrettes i klynger, så der bliver en varieret beboer- og medarbejdersammensætning i den enkelte klynge.

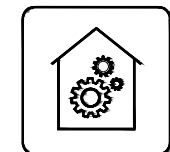
- Bygningen skal invitere lokalområdet indenfor med blandt andet café, træningsfaciliteter, fælleslokaler
- De mange forskellige tilbud og åbningen mod kvarteret skal skabe mere liv i bygningen og mindske ensomhed og utryghed.

- Alle beboergrupper har afgivet kvm til fællesarealer både ude og inde.
- Fællesarealerne indrettes til at rumme funktioner på tværs af beboergrupperne.

- Mulighed for faglige synergier på tværs af ældre-, handicap- og børneområdet.
- Klyngeorganiseringen skal understøtte tværfagligheden imellem husets medarbejdergrupper.

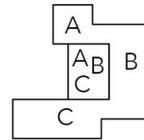
- Fælles ledelse.
- Fælles bygningsdrift.
- Fælles køkkendrift.
- Fælles stor-indkøb til driften.

CASE 10: PLEJEHJEM & BOTILBUD I FOLEHAVEN (Forventet ibrugtagning 2020)

Samtænkning af plejeboliger til ældre, botilbud til senhjerneskadede

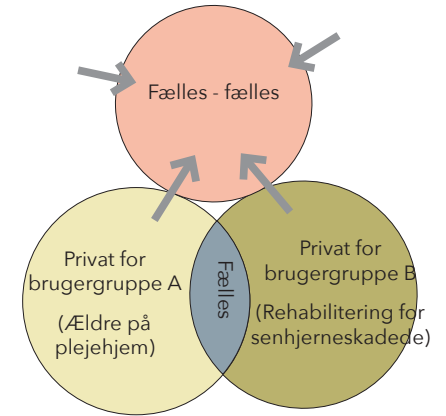
GRAD AF DOBBELTANVENDELSE

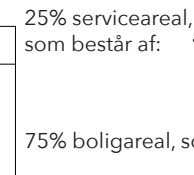
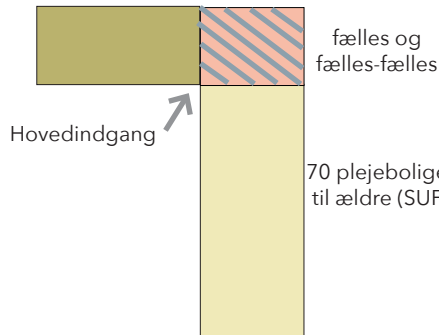
Type 4 - Deling af sammenbyggede funktioner

Plejeboliger til ældre og rehabilitering for senhjerneskadede er sambyggede og deler nogle funktioner

Plejeboliger til ældre og botilbud til senhjerneskadede

24 boliger til rehabilitering for senhjerneskadede (SOF)

- 1) Fællesarealer, som er direkte tilknyttet boenheder.
- 2) Fællesarealer, som kan deles med andre kommunale tilbud.
- 3) Fællesarealer, som kan deles med lokalområdet.

BESKRIVELSE

Samlokaliseret plejehjem (70 boliger til ældre) og botilbud til senhjerneskadede (24 boliger). Byggeriet skal erstatte det eksisterende tilbud i Folehaven Kirsebærhavens Plejehjem.

Det nye byggeri indgår som en del af udviklingsplanen for Folehaven. Visionen for planen er at placere de forskellige kommunale funktioner bedst muligt ift. hinanden med henblik på at skabe synergi indbyrdes mellem funktionerne og med resten af lokalsamfundet. Det nye kombinerede tilbud skal tænkes ind i den generelle vision for Folehaven - blandt andet ved at bygningen skal åbne sig op imod kvarteret og dele arealer med borgere fra lokalsamfundet. Udviklingsplanen forventes færdig i april 2019.

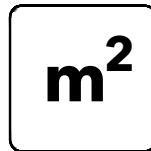
POTENTIALER

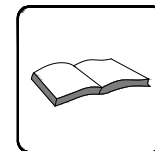
- Beboerne med senhjerneskade kan efter interesse deltage i plejehjemmets aktiviteter - f.eks. musik og sang.

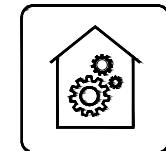
- Når plejehjem/botilbud åbner sig mod kvarteret, kan der skabes mere liv i og omkring bygningen og beboerne får mulighed for i højere grad at blive en del af det omgivende samfund.

- Det er muligt at tænke i smarte kvadrater og dele f.eks. indgangsparti, produktionskøkken, café, administrationslokaler, trænings- og omklædningsfaciliteter samt udearealer.
- Samlokalisering giver SOF-målgrupper adgang til en række faciliteter og tilbud, som de ellers ikke ville have haft, som f.eks. café.

- Medarbejdere kan sparre med hinanden på tværs af fagområder og udnytte hinandens kompetencer.
- Der kan være potentiale for fælles kursus- og kompetenceudviklingsforløb.

- Der er potentiale for at dele ressourcer til bygningsdrift som f.eks. affaldshåndtering, snerydning, have m.v.
- Ved at have flere målgrupper kan det være nemmere at konvertere pladser fra en målgruppe til en anden og dermed tilpasse kapaciteten til behovet.

For interview med lokalområdechef Vivian Buse om visioner vedr. tilbuddet i Folehaven klik [her](#)

Afgrænsning og yderligere potentialer

Der findes andre grænsesnitflader mellem Socialforvaltningen og Sundheds- og Omsorgsforvaltningen, hvor der vil være potentialer for at skabe værdi ved at tænke på tværs af de to forvaltningsområder. Disse behandles i andre sammenhænge og er derfor ikke beskrevet i indeværende rapport, som egentlige anbefalinger.

1. Lægehuse

Københavns Kommune arbejder på at sikre lægedækningen, som er udfordret i kommunen. I den forbindelse vedtog Sundheds- og Omsorgsudvalget (SUU) 'Strategi for lægedækning i Københavns Kommune'. I strategien er det et mål, at alle borgere har let og lige adgang til lægebehandling. Som et led i strategien er forvaltningerne opmærksomme på at afsøge mulighederne for egnede lokaler til mere almen praksis i kommunen. Der er dog en udfordring med at finde ledige lokaler. Det er ligeledes en udfordring, fordi læger ville skulle leje sig ind i kommunale eller almene ejendomme på markedsvilkår, og tidligere erfaringer har vist, at kvadratmeterprisen på nybyggeri er væsentligt over lægernes betalingsvillighed.

2. Sundhedsreformen

Med regeringens udspil til Sundhedsreform er der lagt op til en nyvurdering af opgavefordelingen mellem sygehusene, kommunen og lægerne – med reformen kommer sammen med den nye opgavefordeling også et oplæg til finansiering, som måske rykker afgørende på de rammer vi kender i dag. Derfor behandles problemstillingen ikke nærmere for nuværende. Læs mere om Sundhedsreformen [her](#).

3. Analyse af hjemmepleje

Både Socialforvaltningen og Sundheds- og Omsorgsforvaltningen tilbyder hjemmeplejeservice til deres målgrupper. Begge hjemmeplejeenheder råder over arealer, der benyttes ved starten og afslutningen af vagterne. Der er derfor et potentiale i at optimere brugen af hjemmeplejens arealer, hvilket f.eks. kan ske ved dobbeltanvendelse. Da de faglige aspekter af potentialet ikke på nuværende tidspunkt er belyst, anbefales det, at dette behandles internt i de enkelte fagforvaltninger. Et eksempel på optimering af hjemmeplejen, som der med fordel kan tages udgangspunkt i, er Odense Kommune, hvor der er arbejdet med dobbeltanvendelse af kvadratmeterne, da hjemmeplejen anvender plejehjems arealer.

4. Botilbud til andre målgrupper

Potentialet for at etablere botilbud målrettet ældre borgere med handicap blev analyseret af Socialforvaltningen og Sundheds- og Omsorgsforvaltningen som følge af budgetaftalen for 2018. Analysens fokus var at nå frem til, hvordan der bedst og mest omkostningseffektivt kan etableres et tilbud, der afspejler de aldersbetingede og somatiske plejebehov hos kommunens ældre borgere med handicap. Det var dog ikke muligt at udarbejde et forslag til et omkostningseffektivt tilbud, og forvaltningerne har derfor ikke arbejdet videre hermed.

Selvom der ikke umiddelbart kan spares penge på driftsbudgettet ved at etablere et konkret tilbud for målgruppen, så arbejde Socialforvaltningen og Sundheds- og Omsorgsforvaltningen videre med problemstillingen omkring ældre borgere med handicap og behov for somatisk pleje og omsorg. Da der fortsat er behov for faglig erfaringsudveksling og samarbejde på området afklares dette bilateralt mellem Socialforvaltningen og Sundheds- og Omsorgsforvaltningen.

For yderligere information henvises til Socialforvaltningen og Sundheds- og Omsorgsforvaltningens afrapportering fra arbejdsgruppen vedr. analyse af ældre borgere med handicap. Se den [her](#).

Ved siden af arbejdet med tværgående funktionsprogrammer arbejder Socialforvaltningen og Sundheds- og Omsorgsforvaltningen kontinuerligt på at optimere brugen af funktioner, lejemål og kvadratmeter idet begge forvaltninger har aktiviteter i alle bydele og klare incitamenter til at minimere driftsudgifterne og optimere arealanvendelsen internt i begge forvaltninger.

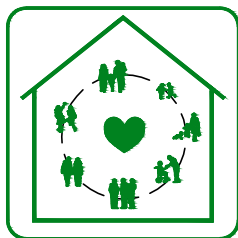
OPSUMMERING AF SPOR 2

Generelle anbefalinger og potentialer for tværgående funktionsprogrammer mellem Socialforvaltningen og Sundheds- og Omsorgsforvaltningen

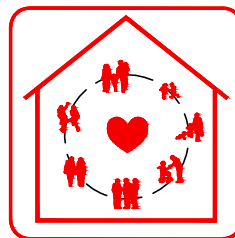
GEVINSTER:

OPMÆRKSOMHEDSPUNKTER:

BRUGERGRUPPER

- Erfaringer fra andre kommuner viser at samlokalisering kan give mulighed for deltagelse i aktiviteter på tværs af målgrupper. Det kan f.eks. være deltagelse i musikarrangementer, cykelture, mandeklub mm.

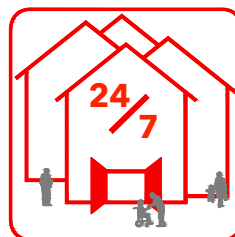

- Det er ikke sandsynligt at ældre plejehjemsbeboere og yngre borgere fra bostedet vil berige hinandens hverdag meget. Derimod kan de kan i høj grad profitere af det liv, der kommer ind i huset. Både passivt og aktivt.
- Det er ikke hensigtsmæssigt at blande målgrupper fælles boligafdelinger. Dette gælder også for spiseområder i direkte tilknytning til boligafsnit.

ØGET BRUG HEN
OVER DAGEN

- Når plejehjem/botilbud åbner sig mod kvarteret, kan der skabes mere liv i og omkring bygningen og beboerne får mulighed for i højere grad at blive en del af det omgivende samfund.

- Målet er ikke at have bygningen fuld af mennesker hele tiden, men at have et aktivt kvalitetstilbud.
- Der vil være en række målgrupper i Socialforvaltningen, hvor der vil skulle tages særlige hensyn og hvor et meget åbent hus ikke vil bidrage til kvalitet for beboerne.

UDNYTTELSE AF
KVADRATMETER

- Det er muligt at tænke i smarte kvadratmeter og dele eksempelvis indgangsparti, aktivitetscenter, produktionskøkken, café, administrationslokaler, trænings- og omklædningsfaciliteter samt udearealer.
- Generelt kan samlokalisering give SOF-målgrupper adgang til en række faciliteter og tilbud, som de ellers ikke ville have haft, som f.eks. café og aktivitetscenter. Det skyldes at SUF's tilbud er større og har flere fælles faciliteter end de mindre SOF-tilbud.

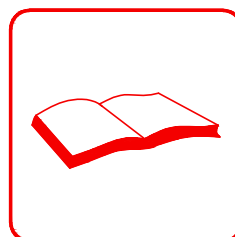

- Det er vigtigt at bygningen indrettes, så tilbuddene er adskilte og så man som beboer og gæst ikke skal forbi de andre målgrupper, for at få adgang til sin egen bolig og de tilknyttede arealer.
- Det vil afhænge af en konkret vurdering fra gang til gang ift. bl.a. målgrupper, hvilke funktioner der kan deles.
- Arealer målrettet kvarteret bør placeres tæt ved indgangen, så brugere fra lokalområdet ikke skal igennem boligafsnitene for at få adgang til dem.

FAGLIGE SYNERGI

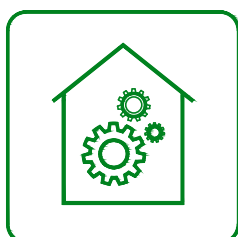

- Medarbejdere kan sparre med hinanden på tværs af fagområder og udnytte hinandens kompetencer.
- Der kan være potentiale for fælles kursus- og kompetenceudviklingsforløb.
- Samlokaliseringen kan tiltrække medarbejdere, der finder det spændende at arbejde med flere forskellige målgrupper.

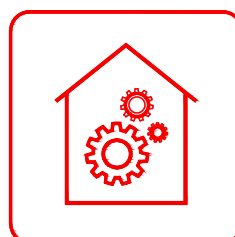

- Dialog er vigtig - SUF og SOF har på nogle områder forskellig tilgang og forskelligt serviceniveau.

DRIFT OG
EJERFORHOLD

- Ved større enheder vil det være muligt at dele ressourcer til bygningsdrift som f.eks. affaldshåndtering, snerydning, have m.v.
- Ved at have flere målgrupper kan det være nemmere at konvertere pladser fra en målgruppe til en anden og dermed tilpasse kapaciteten til behovet.
- Mulighed for mere fleksibel udnyttelse af medarbejdere på tværs forvaltningsområderne i det enkelte tilbud.

- I nogle mindre kommuner etablerer man tilbud med flere målgrupperne og fælles ledelse for at kunne fastholde et tilbud i mindre byområder.
- I KK er der ikke tradition for fælles ledelse i institutioner med samlokaliserede tilbud. Fælles ledelse er andre steder pointeret som en forudsætning for at få det fulde synergipotentialer.

BILAG 1

Eksempler på samtænkning af funktioner mellem BUF og KFF

Bilag 1: Eksempler på samtænkning af funktioner mellem BUF og KFF.

TEMA 1: SKOLEN SOM KULTURELT MØDESTED	EKSEMPEL	BESKRIVELSE	PÅVIRKNING AF M ²	EFFEKT FOR BRUGERNE	EJERSKAB	KVARTERS-DIMENSION	PÅVIRKNING AF DRIFT
	CASE 1: Ørestad Bibliotek & Skole	<ul style="list-style-type: none"> Folkebibliotek og skolebibliotek (PLC) er samlokaliseret i stueetagen på Ørestad Skole. 	<ul style="list-style-type: none"> Skolen og biblioteket deler det meste af arealet - enkelte områder er reserveret til enten PLC eller bibliotek. Optimeret brug af m², da flere institutioner benytter samme område. Øget brug henover dagen. 	<ul style="list-style-type: none"> Mulighed for eleverne at bruge biblioteket i eftermiddag og aften timerne. Øget tryghed. Større ejerskab for eleverne. Mere støj? 	<ul style="list-style-type: none"> Skolen ejer bygningen og biblioteket betaler en leje for at bruge den. 	<ul style="list-style-type: none"> Ørestad Gymnasium benytter biblioteket. Kulturarrangementer for borgere. 	<ul style="list-style-type: none"> Skolebibliotekarens ansættelse er 100 % på biblioteket, men fungerer som bindeled til skolen. Skolen får bygningsvedligehold ved ansættelse af en fælles betjentordning, ligesom der kun er ét rengørings-selskab. Fælles materialeindkøb. Har justeret driften undervejs.
	CASE 2: Kulturcenter Kildevæld	<ul style="list-style-type: none"> Kulturhus i forlængelse af skole med adgang imellem de to dele (kulturhuset indeholder bl.a. cafe, bevægelsessal, biblioteksfunktion, foreningslokaler, værksted). 	<ul style="list-style-type: none"> + fælles brug af bevægelsessal (skolen i dagtimerne og KFF i aften timerne). Det blev undersøgt, hvorvidt man kunne lave flere synergier bl.a. omkring mad til skole og cafe, det viste sig dog ikke muligt. 	<ul style="list-style-type: none"> + liv og tryghed ved og omkring skolen. + mulighed for på sigt at samarbejde om arrangementer. 	<ul style="list-style-type: none"> BUF drifter skolen og KFF drifter kulturhuset (Kultur Ø). 	<ul style="list-style-type: none"> Nogle af skolens arealer er blevet inddraget til kulturhuset. Fælles brug af bevægelsessal. 	<ul style="list-style-type: none"> Der er endnu ikke lavet en driftsaftale. Det er vigtigt at lave en samarbejdsaftale omkring skolens brug af kulturhuset.

Bilag 1: Eksempler på samtænkning af funktioner mellem BUF og KFF.

	EKSEMPEL	BESKRIVELSE	PÅVIRKNING AF M ²	EFFEKT FOR BRUGERNE	EJERSKAB	KVARTERS-DIMENSION	PÅVIRKNING AF DRIFT
TEMA 2: UNGE OG KULTUR/ UDSKOLING OG KULTUR	CASE 3: Vesterbro Bibliotek & Kulturhus	<ul style="list-style-type: none"> • Samlokalisering af bibliotek & kulturhus og 10. klasse. 	<ul style="list-style-type: none"> • Bedre brug af m2. • De eksisterende m2 har fået et løft. • Nyt kontorfællesskab for personalet. 	<ul style="list-style-type: none"> • Synergi- og samarbejdspotentialer mellem foreninger, bibliotek og 10. klassecenteret. • Liv og aktivitet i dagtimerne. • Attraktivt ungemiljø. • Udnyttelse af alt personalets faglighed. Lærerne ved hvordan man inspirerer unge og bibliotekarerne ved hvad der kan inspirere. • Enkelte brugergrupper er flyttet ud (Settlementet Børn og Unge). • Enkelte funktioner er relokaliseret andetsteds. 	<ul style="list-style-type: none"> • Både Bibliotek og 10. klasse har ejerskab. • Fælles drift og samarbejdsaftale blev udarbejdet hurtigt. • Ønsket er kommet nedfra = forudsætning for ejerskab. 	<ul style="list-style-type: none"> • 10. klasse er et frisk pust i huset og er med til at påvirke både personale og borgeres holdning til unge. (Jo, de kan rode og larme men det er rare unge, som nok også får rykket lidt ved fordommene om voksne). 	<ul style="list-style-type: none"> • Fælles drift- og samarbejdsaftale er udarbejdet = forudsætning. • Samme rengøringsenhed. • Problemer ift. internetforbindelse - to forskellige leverandører. • Mere og hyppigere rengøring, mere affald og slitage. • Forskellig slags inventar (fx forskellige stole). • Det er vigtigt med positive personalegrupper for at samtænkning skal lykkes.

Bilag 1: Eksempler på samtænkning af funktioner mellem BUF og KFF.

	EKSEMPEL	BESKRIVELSE	PÅVIRKNING AF M ²	EFFEKT FOR BRUGERNE	EJERSKAB	KVARTERS-DIMENSION	PÅVIRKNING AF DRIFT
TEMA 2: UNGE OG KULTUR/ UDSKOLING OG KULTUR	CASE 4: Fryshuset Stockholm	<ul style="list-style-type: none"> • Fryshuset er en non-profit organisation med fire spor: Ungdomskultur, Sociale projekter, Arbejdsmarked og entreprenørskab, Skoler. • Fryshuset i Stockholm ligger i en 24.000 m² 9-etagers ejendom i Södra Hammarbyhamnen. Huset har et væld af aktiviteter i form af en skatebane, dansesal, musikstudier, idrætshal, basketbaner, en café og tilmed en grundskole for 7-9. klasser med 216 elever og et friskolegymnasium med knapt 1.000 elever. 	<ul style="list-style-type: none"> • Skole, gymnasium og fritidsbrugere deler mange af funktionerne i bygningen. 	<ul style="list-style-type: none"> • Mødested for børn, voksne og fritidsbrugere. • Mulighed for unge til at udvikle deres medfødte evner og opdage deres lidenskab for at hjælpe dem med at realisere deres fulde potentiale og finde deres vej i samfundet. • Stort fokus på sociale projekter, der kommer udsatte unge til gavn. 	<ul style="list-style-type: none"> • Fryshusets aktiviteter er finansieret gennem bidrag fra fonde, skoletilskud og salg af serviceydelser. Derudover dækker offentlig støtte 5 % af aktiviteterne. 	<ul style="list-style-type: none"> • Alle funktioner er offentligt tilgængelige og kan benyttes af lokalområdet. 	<ul style="list-style-type: none"> • Privatejet, men 5% af aktiviteterne er offentligt finansieret.

Bilag 1: Eksempler på samtænkning af funktioner mellem BUF og KFF.

	EKSEMPEL	BESKRIVELSE	PÅVIRKNING AF M ²	EFFEKT FOR BRUGERNE	EJERSKAB	KVARTERS-DIMENSION	PÅVIRKNING AF DRIFT
TEMA 3: BEVÆGELSE FOR ALLE	CASE 5: Arenakvarterets Skole	<ul style="list-style-type: none"> • Samtænkning af skole, svømmehal, idrætshal, skolebibliotek, KKFO/ Fritidshjem, ungemiljø og fritidsklub. 	<ul style="list-style-type: none"> • Arealerne skal kunne anvendes til såvel undervisning som fritidsbrugernes aktiviteter. • Dobbeltanvendelse mellem KKFO og skolens arealer. 	<ul style="list-style-type: none"> • Ved at placere idrætshal og svømmehal sammen med skolen får børnene adgang til faciliteter som de også kan bruge i fritid. • Børn og unge i skolen kommer tættere på sport og bevægelse. 		<ul style="list-style-type: none"> • Projektet skal være omdrejningspunkt for elever og medarbejdere på skolen og fritidshjemmet, for lokale foreninger, for kvarterets naboer og for interesserede borgere. 	<ul style="list-style-type: none"> • Da bygningen først forventes ibrugtaget i 2023, er der ikke meget at udlede ift. driften.
	CASE 6: Skole i Nordhavn	<ul style="list-style-type: none"> • Samtænkning af skole, idrætshal, kultur- og læringscenter, specialklasse, madskole og fritidsklub. 	<ul style="list-style-type: none"> • Arealerne skal kunne anvendes til såvel undervisning som fritidsbrugernes aktiviteter. • Dobbeltanvendelse mellem skolens udeareal og 11-mands fodboldbane, men skolen kan bruge hele fodboldbane i skoletiden. 	<ul style="list-style-type: none"> • Ved at placere idrætshal med skolen får børnene adgang til faciliteter som de også kan bruge i fritid. • Børn og unge i skolen tættere på kultur og sport & bevægelse. 		<ul style="list-style-type: none"> • Projektet skal være omdrejningspunkt for elever og medarbejdere på skolen og fritidshjemmet, for lokale foreninger, for kvarterets naboer og for interesserede borgere. • Foreningslivets brug af den samlede bygning vil skabe liv og lys, og derved tryghed i området, når skoletiden er forbi. 	<ul style="list-style-type: none"> • Da bygningen først forventes ibrugtaget i 2024, er der ikke meget at udlede ift. driften.

BILAG 2

Eksempler på samtænkning af funktioner mellem SUF og SOF

Bilag 2: Eksempler på samtænkning af funktioner mellem SUF og SOF.

	EKSEMPEL	BESKRIVELSE	PÅVIRKNING AF M ²	EFFEKT FOR BRUGERNE	EJERSKAB	KVARTERS-DIMENSION	PÅVIRKNING AF DRIFT
EKSISTERENDE EKSEMPLER	CASE 7: Plejeboligerne Østervang	<ul style="list-style-type: none"> • Samlokalisering af plejecenter og rehabilitering for senhjerneskadede. 	<ul style="list-style-type: none"> • Større mødelokaler deles. • Omklædning deles. • Indgang deles. Borgere med senhjerneskade skal ikke igennem plejecenter for at komme til deres afdeling. • Have deles, men der er dog også separate afsnit. 	<ul style="list-style-type: none"> • Borgerne med senhjerneskade får adgang til cafe og festsat som også kan bruges til f.eks. at holde familiefødselsdag. • Det lille senhjerneskadetilbud profiterer således af de faciliteter som et stort sted har mulighed for at have. Der er ikke umiddelbart en effekt for brugerne i plejecenteret. • Nogle af de lidt ældre borgere der har været i rehabiliteringsforløb og ikke kan komme hjem i egen bolig flytter til plejehjemmet hvor der igennem tiden er opstået en mindre afdeling der primært har borgere med senhjerneskade. 	<ul style="list-style-type: none"> • Rehabiliteringstilbuddets brugere kan efter interesse deltage i aktiviteter i plejecenter, f.eks. musik. Aktiviteterne tilrettes/målrettes ikke til borgere med senhjerneskade. • Med de mange aktiviteter der er samlet på Østervang (rehabilitering, plejecenter, værested, sundhedstilbud og aktivitetscenter til hjemmeboende ældre) har der været tilstrækkeligt kundegrundlag for at lave en cafe, som alle kan benytte. 	<ul style="list-style-type: none"> • Der er flere aktiviteter med lokale skoler og daginstitutioner som kommer på besøg. • Ældre fra lokalområdet bruger aktivitetscenteret og indgår som aktive ift. at lave plejecenterets månedlige avis. • Kor og oplæg mm. inviteres indløbende. 	<ul style="list-style-type: none"> • Det er muligt at dække ind ved sygdom/ferie hos fysioterapien. • De to tilbud deler nattevagt. • Bus deles. • Administration deles. • Bygningsdrift deles. • Kursusaktivitet deles i et vist omfang. • Faglig sparring mulig imellem personale-grupperne.

Bilag 2: Eksempler på samtænkning af funktioner mellem SUF og SOF.

	EKSEMPEL	BESKRIVELSE	PÅVIRKNING AF M ²	EFFEKT FOR BRUGERNE	EJERSKAB	KVARTERS-DIMENSION	PÅVIRKNING AF DRIFT
EKSISTERENDE EKSEMPLER	CASE 8: Pleje- og omsorgscenter Åbrinken	<ul style="list-style-type: none"> • Somatisk plejeafdeling, afdeling for voksne med fysiske og/eller psykiske handicap samt afdeling for senhjerneskade med misbrugsproblematikker. 	<ul style="list-style-type: none"> • Åbrinken er bygget af kommunen i 80'erne og senere indrettet til de forskellige målgrupper og diverse sundhedstilbud. • Der er god plads og mange kvadratmeter i forhold til rammerne for moderne plejeboligbyggeri. • Bygningen har en fælles hovedindgang, med direkte adgang til administration og cafe samt boenhederne. <p>De senere år har</p> <ul style="list-style-type: none"> • vist et behov for at udnytte bygningens ekstra indgang, således at nye beboere og besøgende kan komme direkte fra neutrale omgivelser til det de søger. 	<ul style="list-style-type: none"> • Åbrinkens blandede målgrupper bevirker at der stadig er 10-13 somatiske plejeboliger i Karup. • De specialiserede tilbud til udviklingshæmmede og misbrugere har hver deres sociale og faglige miljø. • Enkelte arrangementer f.eks. musikterapeuten har bred appel på tværs af målgrupper. • Der arbejdes systematisk med rummelighed og tolerance beboerne imellem. 	<ul style="list-style-type: none"> • Åbrinken var oprindeligt et almindeligt somatisk plejehjem. Senere er de tre fløje i bygningen omdannet til hver sin målgruppe. • I disse år ændres søgemønstret og det udviser grænserne mellem målgrupperne. Socialt opretholdes fællesskaberne i de enkelte målgrupper f.eks. til frokost og festlige sammenkomster. 	<ul style="list-style-type: none"> • Åbrinken huser en "Sundhedssatellit" (Kommunens fremskudte sundhedstilbud). Derfor kommer lokale ældre til plejehjemmet for at møde sygeplejersken eller deltage i fællesspisning og andre initiativer for at mindske ensomhed. • Åbrinken har en række frivillige og flex-medarbejdere der hjælper og hygger om beboerne ved måltiderne, fester, samt gå- og cykelture m.v. • Desuden kommer lokale skolebørn på besøg i forbindelse Luciaoptog osv. 	<ul style="list-style-type: none"> • Ved at have fleksible grænser mellem de tre målgrupper undgår man tomme pladser. • Via to grupper med somatisk normering og en med forhøjet normering hænger driftsøkonomien sammen. • De specialiserede tilbud letter rekruttering. • Bygninger og Køkken er organiseret i tværgående enheder i Viborg kommune

Bilag 2: Eksempler på samtænkning af funktioner mellem SUF og SOF.

	EKSEMPEL	BESKRIVELSE	PÅVIRKNING AF M ²	EFFEKT FOR BRUGERNE	EJERSKAB	KVARTERS-DIMENSION	PÅVIRKNING AF DRIFT
KOMMENDE BYGGERI	CASE 9: Generationernes Hus	<ul style="list-style-type: none"> • Samtænkning af familieboliger, handicapboliger, ældreboliger, plejehjemsboliger og daginstitution. 	<ul style="list-style-type: none"> • Alle beboergrupper har afgivet kvm til fællesarealer både ude og inde. • Fællesarealerne indrettes til at rumme funktioner på tværs af beboergrupperne. 	<ul style="list-style-type: none"> • Mennesker mødes på tværs af generationer og livssituationer. • Mere liv i bygningen og mindre ensomhed og utryghed. 	<ul style="list-style-type: none"> • Alle beboergrupper har afgivet kvm til fælles fællesarealer både ude og inde. • Fællesarealerne indrettes til at rumme funktioner på tværs af beboergrupperne. På den måde er det tætte naboskab vævet ind i bygningen allerede i disponeringen. 	<ul style="list-style-type: none"> • Bygningen skal invitere lokalområdet indenfor med blandt andet café, træningsfaciliteter, fælleslokaler • De mange forskellige tilbud og åbningen mod kvarteret skal skabe mere liv i bygningen og mindske ensomhed og utryghed. 	<ul style="list-style-type: none"> • Fælles ledelse. • Fælles bygningsdrift. • Fælles køkkendrift. • Fælles stor-indkøb til driften.
	CASE 10: Plejehjem & Botilbud i Folehaven	<ul style="list-style-type: none"> • Samtænkning af botilbud for senhjerneskadede og plejeboliger til ældre. 	<ul style="list-style-type: none"> • Mulighed for deling af f.eks. indgangsparti, produktionskøkken, café, administrationslokaler, trænings- og omklædningsfaciliteter samt udearealer. • Flere målgrupper gør det nemmere at konvertere pladser og dermed tilpasse kapaciteten til behovet. 	<ul style="list-style-type: none"> • Beboerne med senhjerneskade kan efter interesse deltage i plejehjemmets aktiviteter - f.eks. musik og sang. • Samlokalisering giver SOF-målgrupper adgang til en række faciliteter og tilbud, som de ellers ikke ville have haft, som f.eks. café. 		<ul style="list-style-type: none"> • Når plejehjem/botilbud åbner sig mod kvarteret, kan der skabes mere liv i og omkring bygningen og beboerne får mulighed for i højere grad at blive en del af det omgivende samfund. 	<ul style="list-style-type: none"> • Der er potentiale for at dele ressourcer til bygningsdrift som f.eks. affaldshåndtering, snerydning, have m.v.

Bilag 2: Eksempler på samtænkning af funktioner mellem SUF og SOF.

	EKSEMPEL	BESKRIVELSE	PÅVIRKNING AF M ²	EFFEKT FOR BRUGERNE	EJERSKAB	KVARTERS-DIMENSION	PÅVIRKNING AF DRIFT
KOMMENDE BYGGERI	Beauvais-grunden	<ul style="list-style-type: none"> • Samtænkning af SOF-botilbud, plejecenter og svømmehal. 	<ul style="list-style-type: none"> • Det skal overvejes nøje hvilke målgrupper der skal bygges til (SUF/SOF). Graden af fællesskab skal afstemmes efter den forventede fællesmængde. • Det skal undersøges nærmere hvordan beboergrupperne kan udnytte faciliteterne i en svømmehal. (adspredelse og træning). 	<ul style="list-style-type: none"> • På Beauvais-grunden er der mulighed for at tænke naboskab og ejerskab i nye former, da hele området planlægges/udvikles på samme tid. • Relationen til beboelseskvarteret ved siden af bebyggelsen skal udforskes under hensyn til de målgrupper der ventes at bebo de enkelte bygninger. • Udearealerne skal disponeres så de understøtter naboskabet og giver beboerne mulighed for at nyde det liv svømmehalstrafikken giver i kvarteret. 	<ul style="list-style-type: none"> • Modeller for samdrift skal overvejes i forbindelse med: <ul style="list-style-type: none"> • Bygningsdrift. • Pleje: Dag/af-ten/nat. • Fælles køkken-drift. • Træning og aktivitet. 	<ul style="list-style-type: none"> • Samtænkning af SOF-botilbud, plejecenter og svømmehal. 	<ul style="list-style-type: none"> • Det skal overvejes nøje hvilke målgrupper der skal bygges til (SUF/SOF). • Graden af fællesskab skal afstemmes efter den forventede fællesmængde. • Det skal undersøges nærmere hvordan beboergrupperne kan udnytte faciliteterne i en svømmehal. (adspredelse og træning).